

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryftár betű sor 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

PÖSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF.

Arad, 1910.

Vasárnap, május 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Két jó üzlet.
- Verekedik az ország.
- Választási mozgalmak.
- Érdekes válópörök.
- A modern csoda.
- Az üstökös és a föld találkozása.
- Tetemrehívás.
- Pofon-özön és szerelem.
- A miniszterelnök a választásokról.
- Tarkaságok.

Tisztázzuk az eszméket.

Arad, május 21.

Az aradi függetlenségi párt még mindig nem tud belenyugodni abba a ténybe, hogy a polgárság nagy része Tisza István grófit óhajtja képviselőjéül megválasztani, s hogy ez a tekintélyes párt csütörtökön képviselőjelöltjének oly impozáns fogadtatást rendezett, a minőben Aradon csak igen kevés halandónak volt része.

A függetlenségi sajtó most állandó rovatot nyitott arra, hogy a rendőrséget támadja azért, mert az csütörtökön nem engedte testi épségében megtámadni ama polgárokat, akiket véletlenül politikai meggyőződésük a nemzeti munkapárt táborába vezérelt.

Nem vagyunk annyira elfogultak, hogy ne koncedálnók azt, hogy választási mozgalmak idejében a szenvedélyek tölcsaponganak a rendes kereteken, azt is tudjuk, hogy a harc hevében sok olyan szó esik, melyet azután a normális viszonyok helyreálltával éppen az illető, aki használta,

igyekszik visszaszívni. Egyet azonban soha sem leszünk hajlandók elismerni s ez az, hogy bármilyen szenvedélyes politikai küzdelem jogosulttá tenné azt, hogy a polgárság egy része testi épségében és erkölcsi reputációjában megtámadható legyen azért, mert egyik, vagy másik politikai párt-hoz szegődött.

A csütörtöki bevonulást és programbeszédet megelőzőleg az aradi függetlenségi párt egyes organumaiban olyan irások láttak napvilágot, melyek ha nem is direkt, de a sorok között mindenestre felhívást tartalmaztak a politikailag nem érett tömegekhez arra nézve, hogy a Tisza Istvánt kísérő választók bizonyos terror alá helyeztessenek.

A rendőrség a hangulattal és a hangulatot előkészítő machinációkkal számolva megtett minden intézkedést arra nézve, hogy a polgárság azon része, mely nem hajlandó behódolni a Barabásék által hirdetett honboldogító eszméknek, testi épségében megvédessék. A mikor pedig a rendőrség ezt tette, csak kötelességet teljesített, mert az álladalom minden polgárának, hívják azt akár Andrányi Károly bárónak, akár Schvarz Zsigának, joga van követelni azt, hogy testi épsége minden körülmények között megóvassék s ha a rendőrség ily irányban tevékenykedett, ezzel csak beigazolta azt, hogy hivatásának magaslatán áll.

Elvégre vannak törvények és törvényerejű intézkedések, melyek az állampolgárok testi épségét és szabad

mozgását biztosítják. Ezek a törvények és rendeletek tudunkkal nincsenek felfüggesztve a választási mozgalmak idejére sem. S ha a rendőrség oly irányban fejt ki tevékenységet, hogy az egyes egyének bántalmaztatását megelőzze, életét megvédje a szenvedély vagy egyesek által felbujtatott emberek brutalitásával szemben, ugy annak a rendőrségnek nem gáncs, hanem dicséret jár ki.

S kérdezzük a függetlenségi pártnak igen tisztelt jogtudós elnökétől, hogy ha a Riszterer-féle vendéglőbe beröpített több kilós kő valakit fején talál, s esetleg egy emberéletet olt ki, helyeselte volna-e ő a politikai argumentációnak ilyen módját? Avagy helyesen járt volna-e el a rendőrség akkor, ha bevárta volna azt, hogy az előállított egyének zsebeiből a rendőrségi őrszobákban napvilágra szállított kavicsok, vasvasdarabok rendeltetésük helyére kerültek volna és békés szándéku polgártársak koponyáin lékeket ütöttek volna? Gondolkodjunk csak kissé. Az a rendőrség, a mely felelősség mellett tartozik a közbiztonság felett őrködni, nem kettős kötelességet teljesített e akkor, a midőn csirájában fojtott el minden nagyobb szerű zavargást? Kettős kötelességet, mert megvédte egyrészt a munkapárti kivonulókat az ellenük tervbe vett merényletekkel szemben, de megvédte egyúttal azokat a fanatikusokat is, kik lelkiismeretlen tanácsokra vasdarabokkal feltegyverkezve vonultak ki a politikai küzdőterre, meggondolatla-

Jóna bácsi.

Írta: Kanizsal Ferenc.

1.

Jóna bácsit, a kitűnő borbélyt — az Isten nyugtassa — nem kedveltem. Pediglen népszerű férfi volt, mint a falusi intelligencia csinosítási hátramosztója. Igaz, hogy a falu egyéb lakosságát is ő szórtelemítette, mivel hát rajta kívül a fürge borotvának és csattogó ollónak más mestere, akkor még, nem volt a mi falunkban. A különbség mindössze abban állt, hogy az intelligencia, már mint az apám, a jegyző bácsi, a körorvos, a lódoktor, a bérlő, meg a tanító ur nem járt el a műhelyébe: ellenkezőleg. Jóna bácsi ment hozzájuk, minden vizitjéért egy hatost kapva (közel annyit, mint a doktor), miglen a becsületes nép, mint szerényebb igényű ambulánsokhoz illik, a műhelyében borotválkozott, nyíratkozott, fizetvén azonban esetenként s koponyáinként csupán egy szuszterallért, ami négy krajcárt tett egy nagy darab rézpénzben. (Ilyen öreg bugert sóztam én ravasz nagylelkűséggel kettőt az öcsémre, egy kis hatos ellenében, akkortájt gyakran. Amiből látszik, hogy eleiben finánckapacitásnak indultam. De aztán a négykrajcáros bugeket bevonta az állam és ezt az üzletet nem fejleszthettem tovább.) A Jóna bácsi officinájának kirakata is volt. A kirakat egy ablakocs-

kából állt, melynek közepén keretbe foglalt tájkép hirdette a mester szakavatottságát. A kép ugyanis hajszálakból ragasztódott össze. Az én figyelmemet azonban sokkal inkább megragadta az ablak padkáján kucorgó dunctos-üveg, mely csaknem szüntől emberit fogakat tartalmazott. Zápfgogakat, metszőfogakat, talán még bölcseséggogakat is. Ez a különös tartalmu dunctos-üveg, nyilvánvaló, Jóna bácsinak a fogászat terén való hivatott kompetenciáját jelképezte. Isten tudja, valahányszor elmentem ez előtt a kirakat előtt, a hideg ludbőröztette meg hátamat: — ha egyszer megfájdulna a fogam, Jóna bácsi kirántaná és ide dugná az üvegbe.

Volt tehát okom tőle húzódni. Sosem engedtem meg, hogy ő nyírja le a hajamat. Ezt mindig a namám végezte; igaz, hogy szép garádiososra nyisszantotta a hajamat, de hát nem baj az. Jóna bácsit, bárhogy idegenkedtem tőle kezdettől fogva, mégis egy jellegzetes alkalommal gyűlöltem meg igazán. Ez akkor volt, amikor az apám szép nagy szakállat tövig lenyírta, a helyét pedig leborotválta. Öt éves lehettem akkor, és nekem hiába magyarázták, hogy a merénylet apám egyenes kívánsága alapján történt, — meggyűlöltem ezért Jóna bácsit és soha sem bocsátottam meg neki. Soha. Itt az ideje, hogy megbocsássak neki. Ünnepelesen megkövetem tehát alaptalan gyűlöletemért és vegye tudomásul egy őszinte vallo-

másból, hogy egyszer, egy alkalommal, örömet is szerzett nekem, édesbus örömet, bánatos, mélységes és gyöngéd vigasztalást, — mely eltölti most a szívemet, most, hogy érik a szőlő, hogy szeptember van, hogy kis diákok faluról a városba vonulnak.

2.

Nem az a nehéz, először elszakadni a szülői háztól a kis diáknak. A gimnázium akkor még újság és tekintélyadással vigasztalja azt, aki nagyon sir az édesmama után. A város szenzációkat, nem ismert gyönyörűségeket ígér a falusi nebulónak. Hanem, amikor az első osztályt elvégeztük és hazamentünk vakációzni, két boldog, nagyon boldog hónapra és ez után a vakáció után szakadunk el hazuról, vissza megint kosztos diáknak a városba, — hát, barátaim, ez a nehéz. Az ember, persze, mint öreg diák, röstel ilyenkor bögni. Az életben talan először fojtjuk vissza könyeinket; és köny nélkül sirni bizony nehezebb dolog, mint szájtátogatás nélkül, orrlyukon keresztül ásítani, vagy prüsszentést visszafojtani. (Ezt később tanulja meg az ember, mint sülvény-gavallér, bakfisok körüli forgolódása során, amikor móltságteljes és kifogástalan szeretne lenni.) Az ember, mondom, visszafojtja a sirást és amint sokan — ugy mondják — a padlásra járnak nevetni, a

nul tervbe vett cselekedeteik következményei ellen, melyekre, ha a kivétel jól sikerül, a büntető törvénykönyv esetleg három évi börtönt szab ki.

Ha békésen sétálgatok az Andrásstéren s valaki orvul megtámad és fejbe üt: bizonyára meglinceli őt az arra sétáló közönség. Ha politikai meggyőződéséért elvtársaimmal együtt kivonulok: akkor jogos minden brutális támadás, mely ellenem és elvtársaim ellen intéztetik. Ennek az elméletnek szankciója az a kiméletlen támadás, melyben most a rendőrség az ellenzéki sajtótól részesül az ő csütörtöki működéséért.

S ha már a tárgynál tartunk, még egy harmadik szempontot is ki kell emelnünk, melyért a rendőrség csütörtöki működését feltétlen előismerés illeti. Es ez a következő: Abban az ellenzék által lekicsinyelt menetben, ha keveset mondunk, ezer ember vett részt, olyan egyének, akik husból és vérből valók s akikben szintén volt egy kis emberi szenvedély s akik, ép az előzetes híresztelések folytán, a saját bőrük védelmére kellőleg fel is voltak fegyverkezve. Kérdjük már most, hogy ez az ezer ember báránytürellemmel tartotta volna-e a hátát az utcai csőcselék lövedékeinek cél-táblájául, ha a rendőrség ezeknek az uraknak kedvtelését, minden résznek jól felfogott érdekéből a kellő korlátok közé nem szorítja? A rendőrség óvóintézkedéseivel olyan ádáz kavarodásnak vette elejét, melyben Aradváros legnagyobb dicsőségére a polgár, mint kárttevő ellenfél állott volna szemben a polgártársával.

A halálbüntetés eltörléséről folyt egyszer a vita. A halálbüntetés eltörlésének egy lelkes apostola ugyan csak tüzelt az intézmény eltörlése mellett, legfőbb érvül hozván fel azt, hogy a büntető igazságszolgáltatásnak nincsen joga embernek vérént ontani. Az ellentábor egyik híve végig hallgatta a humánus eszméktől áradozó

szónoklatot, s arra csak annyit jegyzett meg:

— Szép, szép, de hát a gyilkos urak kezdjék meg a vérontás megszüntetését s a dolog mindjárt rendjén lesz.

Ez a kis párbeszéd nagyon is alkalmazható a jelen esetre. Azok az elemek, amelyek teli tüdővel harsognak a rendőri atrocitások ellen, hassanak oda, hogy a csőcselék atrocitásai maradjanak el, hassanak oda, hogy a műhelyek inasgyerekei ne kapjanak politikai felvonulások idejére szabadságot, hassanak oda, hogy az embertársak iránti szeretet meglegyen minden emberben s akkor látni fogják, hogy nem lesz rendőri brutalitás és kardlapozás . . .

A békésen és higgadtan gondolkozó polgárság a rendőrség csütörtöki működéséért csak elismeréssel adózhat.

Spectator.

KÉT JÓ ÜZLET.

(A tűzraktanya és a vesztőhely parcellázása.)

Irta: Dömötör Bertalan, mérnök.

A napokban olvastam két meglepő hírt, melyek közül az elsőt, a tűzraktanya telkének elparcellázását, egyes lapársaink oly örömmel korpoltálták, mint kedvező jelét a város jövőbeli jó gazdálkodásának. Hogvis ne, a város vett annak idején méregdrágán (?) telket a tűzraktanya számára s most tisztességes polgári haszonnal tovább adja és sietős az eladás, mert a városnak ennyi meg annyi az évi kamatvesztése.

De nézzük csak, annyira kívánatos és annyira előnyös-e ez az eladás? Vajjon arra a telkekre a városnak nincsen szüksége a jövő fejlődése szempontjából? Dehogy is nincs. Hiszen ha nem volna, venni kellene. Jön egy gyáros ma, vagy holnap s kér a várostól telket. Természetesen az ipari vállalkozásra alkalmasat; az első 3-4-nek még van hely a vásártéren (bár, hogy azután hol lesz a vásár, törje a fejét, akinek más dolga nincs) de azután az ötödik-hatodik számára már nincsen telek. A város nem mondhatja azt, hogy nem adok, hanem vesz s drága pénzen megveszi azt, amit most eladott. Hallottam ugyan azt az érvelést, hogy a fentemlített telek drága gyártelep céljaira. Igen, ha csak a telek árát vesszük s tü-

zetesen nem mérlegeljük az előnyöket. Mit is szoktak kérni a gyárak? Csak telket talán? Nem, azt kívánják: város, vezesd le a szennyvizet, város adj vizvezetékét, város világíts, város őrizz. S ha mindezeket a kívánalmakat figyelembe vesszük, talán nem lehet sajnálni e telket a gyár céljaira.

Ugy hiszem, mindannyiunknak, kik valaha Arad városa jövőbeli fejlődésével kissé mélyebben s előrelátással foglalkoztak, az az ideál lebegett szemünk előtt, hogy Arad gyárvárosa a Pécskai-ut két oldalán legyen. Leiki szemeim előtt már él a kép, amikor a waggongyártól ki a Neumann-gyárig az ut két oldalán gyárkémények füstölögnek, gépek dübörögnek, kalapácsok esattognak. E gyártelepeket mind egy összefüggő vasúti hálózat kötheti össze — ellátva tüzelővel és nyersanyaggal s vive tőlük a gyártmányokat. Egy szennyvízesatorna vezeti le a piszkot, egy vízvezeték szállítja a vizet s egy vezeték a villanyos áramot. Az uttól tovább a gyárakon túl, a mai szántóföldeken — tehát olcsó telken — állnak a virágos kis munkaházak s egy modern, egészséges iparos munkás város köti össze a kereskedő, a hivatalnok Aradot a földművelő Gájjal.

De vegyük a másik képet, mire e jövőbelátás nélkül rá fog szorulni a város. Most ott, most amott van a városnak olcsó (?) telke, most ezt, most amatt adja oda a gyáraknak s amit az olcsó telken állítólag megtakarított, azt tisztesen ráfizeti a minden egyes gyárhoz külön vezetendő csatornára, vízvezetékre, világításra. S kap jóillatu gyárakat nemcsak délről, hanem keletről s nyugatról is s a munkások — kik a város drága telkein épült házak magas lakbéréit nem bírják fizetni — mehetnek Mikalakára, Gájba, Ujaradra s virágoztatják tovább a kerékpár ipart s iskolába járó gyermekeik egyszersmind kinevelődnek turistának.

Még csodálatosabb a másik hír. A városnak régi törekvése, hogy a zöldség és konyhánövény termelést saját bér földjén előmozdítva, befolyást gyakorolhasson a piaci árakra s így csökkentse az általános drágaságot. E célból a város több ízben kérte a földművelési kormányt, hogy készíttesse el az öntöző terveket a város egyik vagy másik ingatlanára. Mindig olyan területek jöttek azonban szóba, melyek az öntözés céljaira egy vagy más okból alkalmatlanok voltak s így a kérés nem teljesült. Mikor azután a vesztőhely megvétele befejezett lett, a kulturmérnökség útján a földművelési kormány önkényt tette a városnak az ajánlatot, hogy az öntöző terveket erre a területre, melyet még a jó Isten is konyhakertésznek számára teremtett, díjtalanul elkészítteti s íme a város — mirabile dictu — az ajánlatot visszautasítja, mert a vesztőhely eladható részét parcelláztatja és áruba bocsajtja.

másodikos gimnázista a padlásra, vagy a pincébe nem csupán cigarettázás irányában rejtőzik, hanem azért is, hogy titokban jól kisírja magát.

Én legalább, amikor a másodikba kellett visszatérnem Szegedre, hogy így fejezzem ki: — sokkal vegyesebb hangulatban voltam, mint amikor először, egy évvel előbb, első gimnázistának, ugynevezett „sestának“ vittek. Sohasesm váltam meg ily keservesen megszokott kedvteléseimtől és játéksim helyétől; a tiszpartti füzesről, melyet kalandos képzeletem a tropikus égőv válogatott fenevadjaival népesített be; a falusi templomtoronytól, melyben harangozni szoktam, (merthogy sehöl a világon olyan akkorátus hintázás nem esik, mint a harangkötelen), — meg ahol denevérek és baglyok gubbasztanak a pókhálós harangláb gerendázatán. Még a rezessoru kisbírót is sajnáltam otthagyni, bár egyszer megkergettem, mert tilos fürdésen kapott a kubikgödörökben. Legalább Buksit, a vörös kis kutyát vihettem volna magammal! De erre gondolni sem lehetett.

Csak Jóna bácsit nem bántam, s érette nem fájt a szívem. Hiszen, amióta lenyirta az apám szakállát, épp úgy gyűlölöm őt, mint Buksit az udvarosunkat, Jancsit. Ez a Jancsi hajította be a Tiszába évekkal azelőtt a Buksi kilenc kis vinnyogókölykét. Buksi nem felejtette el ezt a gonoszsgot és bár Jancsi, az udvaros,

a háznéphez tartozik, mindig ráfordul, ha megpillantja. Epp így gyűlöltem én, mondom, Jóna bácsit, a borbélyt.

8.

Mikor a másodikba adtak, már senki sem kísért el a városba. Elutazásom előestéjén nem bírtam hamarosan elaludni. A paplan alá bujtam. Hadd higgyék, hogy alszom. Istenem be jó is a Pétörnek! Abból kanász lesz. Nem kell hazulról elszakadnia. Én is inkább kanász szeretnék lenni. Az nagyon szép pálya. Az ember mindig kint kószál a szabadban és semmi gondja a leckével; de főleg: nem kell hazulról megválnia.

Szüleim azt hitték, hogy alszom, mert rólam beszéltek. Anyám így szólt:

— Hát csakugyan nem kíséred el a fiadat?

— Nincs időm.

— Én elkísérhetném.

Mire az apám, ellenvetést nem tűrő határozottsággal kijelentette:

— Utazzék csak egyedül. Hadd szokjék önállósághoz. Utóvégre senki sem ülhet örökké az édesanyja szoknyáján.

Igy tárgyaltak rólam az én jó szüleim. Isten ne vegye bűnül, de ekkor — hallván eként a sorsom felőli intézkedést, amiben megkérdezni engem, a leginkább érdekeltet, fölleslegesnek tartották, — brutális hasonlítás jutott

eszembe, amit azonban nyomban megsajnáltam. Eszembe jutott ugyanis egy párbeszéd, mely szinte így, este, lefekvés előtt ment végbe a szüleim között, nemrég, másfél éve, télen, amikor még nem voltam gimnázista. Disznótör előestéje volt és arról tanácskoztak, — miközben a sertés, mi rosszat sem sejtve, az óiban szundikált — hogy a citromos kolbászból kell-e többet csinálni, vagy a foghagymásból? És, hogy ölés után lángon porzsöljék-e meg a disznót, vagy pedig forróvízzel kopaszítsák-e meg? Anyám a forróvizet javasolta, de az apám kijelentette, hogy szalmatűzőn porzsölődjék a sertés. Mire anyám nem vitatkozott tovább. Belenyugodott.

Hát igen, az volt az érzésem, hogy rajtam is oly közönyösen ítélkeznek, mint a sertés kivégzésén. Es anyám további ellenkezés nélkül belenyugodott, hogy ismét odaadnak kosztos diáknak, sőt ráadásul abba is, hogy senki sem kíséren el az idegenek közé. Hogy magam menjek vissza, mint a nincsetlen árva . . .

De, alighogy eszembe jutott ez a hasonlítás, melynek alapja gyermeki kegyetlenség, dacos vágy lehetett, — rögtön beláttam igazságtalanságomat és sirva fakadtam. A paplant jól a fejemre huztam, nehogy meghallják a sirásomat.

Szüleim aztán elhallgattak és lefeküdtek. Apám egy félóraig ujságot olvasott és aztán elfutta a gyertyát és nyomban elaludt. Ekkor halk sirást hallottam. Az anyám sirt . . . Majd

Engedjék meg olvasóim, hogy elmondjam, mit tennék én, ha a város volnék.

Elkészíteném ezeket a terveket, még pedig úgy, hogy a cirka 800 méter hosszú Maros átvágás segítségével kivennék a Marosból 10-15 köbméter vizet, (mi a hajózást nem veszélyeztetné, mert tutajozó és hajózó víz esetén ezt a Maros észre sem veszi, kis víz idején meg úgy is szünetel a hajózás) s ezt a természetes uton (duzzasztás nélkül) nyerhető 150 méter eséssel leejteném s az így hajtott turbina hozná mozgásba azon centrifugál szivattyút, mely az öntöző vizet szolgáltatná s a fentmaradó villamos erő még világításra, esetleg villamos szántásra s egyéb földművelő munkagép hajtására lenne értékesíthető.

Magát az öntözőmű elrendezését úgy kívánám, hogy minden 400-800 □-öles parcella önállóan legyen öntözhető s mint önálló egész legyen kertészetileg értékesíthető.

Azután az öntöző művet rentabilitás és a műszaki helyes megoldás alapos megvizsgálása után megépíteném s most az egyes parcellákat a vízhasználattal együtt adnám haszonbérbe. Még pedig nem készpénzért, hanem feles bérletbe.

Ezáltal két célt lehetne elérni. Mivel az egész terület 96 hold s ebből a va-ut és országút közé eső, tehát öntözésre alkalmas 80 hold feles gazdálkodás révén ennek felén, 40 hold zöldség termése enyém lenne, mint városé s ennek kihasználásával nemcsak az öntözőmű és a terület ára lenne amortizálható, hanem a piaci árakat is tudnám e nagy mennyiséggel szabályozni.

Másodszor pedig, mivel nem készpénz lenne a bér, hanem munka, lehetővé tenném az olyan szorgalmas munkás ember gyarapodását s ezáltal önálló kis existenciák létesülését, kiknek egészséges, két munkás kez n, szorgalmán és akaratán kívül semmijük nincsen.

A mi pedig e semmi nélkül való vállalkozók betanítását és vezetését illeti, úgy hiszem a földművelési kormány, mely mindent megtesz az intenzív földművelés meghonosítására, készséggel nyújtana segédkezet. Adna szakoktatót, vezetőt s a város megbízottja pedig kezelné a feles terményeket, intézne az eladást, esetleg szövetkezeti alapon.

Igy függetleníthetné magát a város a piaci áralakulás, a tőkével rendelkező termelők kapzsiságától.

Azt a részt azután, a melyik a tervek alapján öntözésre be nem rendezhető s jutányosabbnak látszik az eladása, ám adja el a város.

Nem látok semminemű akadályt arra, hogy ez az Arad városának jövő gazdasági életét mélyen érintő kérdés megoldhatóan lenne.

lassan az ágyamhoz jött, fölém hajolt és megcsókolt. Alvást szinletem. Csaknem megrepedt a szívem!

4.

Már néhány nap óta távol voltam hazulról és a napokat számlálgattam, amennyinek múlnia kell a karácsonyi vakációig, míg nem í-mét hazamehetek. Biz az sok nap! Harmadfel hónap!

Az utcán, egész véletlenül, Jóna bácsival, a Döbénylyal találkoztam. Alkalmasint valami dolga lehetett itt a városban. Megszólított. Hogy mit mondott, arra nem emlékszem, de az iránta való gyűlöletem következtében hátat fordítottam neki és otthagytam.

Azt hiszem, fájhatott a szíve emiatt.

5.

Nagyon sok idő, talán husz esztendő is elmult azóta. Már csak emlékezni lehet azokra, akiket szerettem.

A véletlen összehozott mostanában Jóna bácsival. Soha embernek ennyire meg nem örvendtem. Kiegészítette fogyatékos emlékeimet; megelevenítette az emlékezet halvány rajzait. Beszélünk sok mindenről. Az apámról, a testvéreimről, a barátaimról. Mennyit tudott róluk! És amikor már egészen boldog voltam a viszontlátásán, akkor derül ki, hogy nem velem beszélek, nem Jóna bácsival, hanem a — fiával...

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 21.

Szeged első kerületében egyedül álló jelölt Bánffy Dezső báró, az első kerület volt képviselője Ellenjelöltje nincs s így érthető a báró ama meglepő elhatározása, hogy nem mond Szegeden programbeszédet. Valóban, szinte szokatlan a választások történetében, de így van: Bánffy a választások előtt le sem megy Szegedre. Pártja úgy tervezte, hogy a jelölt most vasárnap, május 22-én megy Szegedre és ekkor mondja el programbeszédét. De most megjött az értesítés, hogy Bánffy Dezső báró sem vasárnap, sem pedig a választások előtt nem megy Szegedre. Ez még a Bánffy-pártot is meglepte.

A magyarországi kerület Justh-párti jelöltje: Korda Ander, miután látta, hogy a kerületben nincs talaja, visszalépett a jelöltségtől. Korda Andor arra serkenti csekély számú híveit, hogy a nemzetiségi programmal fellépett Suciu Jánost támogassák Mangrával szemben.

A borosjenői kerület munkapárti képviselő-jelöltje Solymosy Lajos báró e hó 20-án tartotta programbeszédét Dézna községben. A báró délután fél 6 órakor Borosjenőre autóbilon érkezett a községbe, ahol több száz főből álló választó közönség lelkes ovációkban részesítette. A népgyűlésen váradi Török Gyula üdvözlőlvén a jelöltet, felkérte a programbeszéd elmondására. Solymosy báró magyar nyelven köszönetet mondott a lelkes fogadtatásért, majd románul elmondotta programbeszédét. A beszéd elhangzása után a déznai és környékbeli urihölgyek nevében Kralitz Irmuska pompás virágcsokrot adott át a jelöltnek, aki a figyelmet meghatva köszönte meg. A báró ezután a községbeli polgároknál tett látogatást, majd felvirágozott autóbilonjában visszatért Borosjenőre. A kerületben a hangulat igen lelkes. Solymosy megválasztása biztos.

A főváros I. kerületében ma jelent meg a Justh párt plakátja, amelyben paktummal vádolják meg Szebeny pártját a kormánnyal. Azt hirdetik, hogy a kormánypártiak jelöltet akarnak állítani s amikor ezt küldöttség útján bejelentették, azt a választ kapták, hogy a kerületben nem lesz munkapárti jelölt.

A II. kerületben Berzeviczy pártja több helyen tartott összejövetelt. Valószínű, hogy Kállay Frigyes pártja Lendl Adolfot fogja támogatni.

A III. kerület demokrata jelöltje, Pető Sándor, holnap programbeszédet tart. Vázsonyi is vele lesz. A munkapárt el van szánva, hogy okvetlenül belemegy a küzdelembe és Palotai Rezsőt lépteti fel.

A IV. kerület munkapártja ma banketen ünnepelte jelöltjét, Khuen-Héderváry Károly grófot. Másfélezer banketjegyét adták ki.

Az V. és VI. kerületben zajos derűtséget keltett a néppárti jelölések híre. Sándor Pál és Vázsonyi maguk hajlandók ellenjelöltjeik plakátköltéséig viselni. Hivatalos számítás szerint Szaracsányi az V. ben 13, Molnár apát a VI. ban 7 szavazatot fog kapni.

A VIII. kerületben Nagy Dezső pártja hétfőn tartja jelölt gyűlését.

A IX-X. kerületben Jakabffy Imre-hez csatlakoztak a kisparosok és kiskereskedők.

A löcsei kerületben a pártok terrorizmust fejtenek ki a függetlenségi és 48-as párttal szemben. A Justh Gyula elnökelete alatt álló függetlenségi párt híveinek az élén Kalmár Elek főgimnáziumi igazgató állott, aki az ottani pártlap hasábjain is buzgó akciót fejtett ki a függetlenségi párt érdekében. F. hó 15 én Kalmár Elek igazgató hivatalos leiratot kapott a beszercebányai tankerületi főigazgatótól, aki felszólította, hogy a párt elnökségéről haladéktalanul mondjon le és mindennemű politikai akciótól tartózkodjék. Kalmár a pártelnökségről lemondott. A függetlenségi és 48-as párt jelöltje Máriaassy Mihály volt képviselő, akinek

tábora folyton erősödik. A munkapárt jelöltje Csáky Gusztáv gróf, a néppárté Dömötör Mihály.

A vizaknai kerületben több munkapárti jelölt küzd egymással, kikkel szemben a román nemzetiségi párt is jelöltet állított Cosma Aurél dr. személyében, ki 22 én tartja programbeszédét. Körutjában Maniu Gyula dr. kíséri.

Az iglói kerületben Hieronymivelszemben Máriaassy Tibor báró lépett fel.

Szepesszombaton csak egy jelölt van, a munkapárti Takáts József, aki széles függetlenségi volt a hivatalos jelöltség elnyerése előtt.

A késmárki kerületben Burgán Aladárnak, a gölnicbányaiban Okolicsányi Edének nincs ellenjelöltje.

Az olublói kerületben heves küzdelem lesz Salamon Géza volt főispán és Beszkid Antal dr., keresztény-szocialista között. A választás a megyében június 1 én lesz. Egyes kerületekben ezer forintot is ígérnek egy szavazatért.

A nagytapolcsányi kerületben Szulyovszky Gusztáv munkapártival szembe a néppárt Finka Gyula nagybirtokost jelölte. A kerületben igen izgatott a hangulat; mindkét párt óriási erőfeszítést fejt ki.

Szliácsról jelentik: A szliácsi választókerületben mindeddig egyhangú választásra volt kilátás, mert Badiny Lajos volt képviselőt nemzeti munkapárti programmal a kerület választóközönségének bizalma veszi körül s midőn neki a jelöltséget felajánlották, a kerületbeli nemzetiségi tulzók látván, hogy Badinyval szemben a küzdelmet eredményesen fel nem vehetik, ellenjelöltet nem állítottak. Titokban azonban a nemzetiségiek sok helyen tárgyalak és tegnap kipattant, hogy Kristóffy nyerték meg jelöltjüknek s szelvében korteskednek, hogy a tót népet Kristóffy zászlaja alá tereljék. Kristóffy vasárnap programbeszédét is mond Zólyomliposén, ahova a kerület minden községéből igyekeznek a választókat összecsisíteni. Dacára azonban a nagy agítálásnak, Badiny győzelmét nem igen fogják megakadályozni, mert a közönség java és többsége szeretettel és bizalommal ragaszkodik volt képviselőjéhez.

TANÜGY.

(—) Gyorsíróverseny a városházán. Nagyszabású lesz az idei intézetközi gyorsíróverseny, melyet a főgimnázium, főreáliskola, keresk. akadémia és a női keresk. taufolyam növendékei számára ma d. e. 10 órakor tartanak meg a városháza közgyűlési termében, ahol vendégeket is szívesen lát a rendezőség.

(—) Aradi diákok sikere országos pályázaton. A „Magyar Turista Egyesület” diákturista pályázatát hirdetett, melyre három díjat tűzött ki. A beérkezett 52 pályamunka közül a második díjat — 25 koronát — Greguss Pál aradi áll. tanítóképző-intézeti IV. éves növendék nyerte el, aki a máramarosi havasokban tett utjáról küldött be igen szép dolgozatot. (Érdekes, hogy ugyanez a kiváló ifju nemrég az országos ifjusági tornaversenyéről három első díjat hozott.) A dícséretben részesült tíz diák között találjuk Klein László és Haszlinger Lajos aradi főgimn. VIII. oszt. tanulókat is. A bírálóbizottság középiskolai igazgatókból és tanárokból állott.

(—) A budapesti országos m. kir. zeneakadémia zongora tanszakának 8. osztályáról Benozedy Irma és Horváth Giza, a 6. osztályról Spielmann Erzsébet és Bródy Erzsébet a vizsgálatot kitünő eredménnyel tették le Szendy Árpád elnökelete alatt. A növendékek Mütter Müller József zeneigazgató és Mütter Müller Lengyel Erzsébet tanárnő tanítványai.

Pofon-özön és szerelem.

Különös házaselek. — A férj nyilatkozata.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, május 21.

Néhány nap előtt egy éjszakán nagy botrány történt a fővárosban. Egy férj, aki válófélben van feleségétől, megtámadta őt, akkor midőn állítólagos udvarlójával együtt a Gellérthegyre készült, hogy az üstököst nézzék. Parázs verekedés kerekedett, amelyben a férj és annak két barátja vett részt.

Halassy Károly máv. ellenőr már hónapok óta elváltan élt feleségétől, s hogy a törvényes válást siettesse, mindenképen adatokra volt szüksége. Hütlenségen akarta érní a feleségét. Egy este értesítették őt, hogy feleségénél egy férfiú időzik. Halassy erre Száva Zoltán dr. nevű barátját maga mellé vette, s felesége lakása felé ment. A kapu alatt azonban találkozott a feleségével s egy fiatal ügyvéddel. A férj s barátja nekik rontott s összeverte a hütlent feleséget, meg az udvarlót. Halassy felesége, Grünberg Netty még a mozgalmas éj folyamán kijelentette, hogy férje minden alapos indok nélkül támadt rájuk. Nővérel s azzal a fiatal ügyvéddel a Gellérthegyre készültek, hogy megfigyeljék az üstököst. Ezzel szemben Halassy a való tényállást a következőképen mondja el:

— A feleségem egy 37 esztendőss asszony. Grünberg Netty a leánykori neve és jó magam a harmadik férje vagyok. Engemet megelőzőt Blau (Bartos) Mór cipész, akitől elvált és Neubauer Mayer hetvennégyéves marhakereskedő, akitől szintén elvált. Most jöttem én. Hat heti együttélés után kényszerűségből elvettem. Ahogy elvettem, azonnal faképnél hagyott. Az ilyesmi bosszantja az embert. Már tudniillik azt, akit elhagynak. Mert ónagysága megtudott élni nélkülém is. A nevem nélkül is talán, hiszen két férje volt már; sok nő örülhet, ha egy férjre tehet szert. Netty rengeteg lakást vett föl, a szobákat bérbe adta és ebédkosztot nyújtott éhezőknek. Tudtam, hogy ónagysága nem szeret valami nagyon, de kíváncsi voltam, hogy kinek a kedvéért hagyott faképnél. Izgatótt a kíváncsiság és megtudtam, hogy egy snájdig fiú, Kompaneck Gyula dr. 26 éves csecei jogszigorló udvarolgat a 37 éves asszonynak. Számár, gondoltam, de azért figyelemmel kísértem őket és megtudtam, hogy a jobb sorsra érdemes fiú éjjeli mulatókba viszi a kövér nőt, kocsin hozza haza őt, olykor a nővérét is, ami elvégre pénzbe kerül és nem tartozik az élet derűsebb oldalához.

Csak hogy nekem semmi közöm a fiúhoz és a nőt kísértem figyelemmel, aki ellen házasságtörés és hütlent elhagyás címén megindítottam a válópórt. Jött pedig május 18-ika, amikor vége a világnak. Most utoljára — gondoltam — alaposan megtapasztalom őket. Félkértem Száva Zoltán dr. barátomat, hogy jöjjen velem, nézzük az üstököst, de ne a Gellérthegyről, hanem a Teréz-körút 3. számú ház legfelsőbb emeletéről. Feld Lajos házmesterrel megbeszéltük, hogy a ház negyedik emeleti hátsó lépcsőjéről megfigyeljük a kettősfarkú üstököst. Néztük, néztük, egyszerre csak látjuk, hogy a harmadik emeleti udvari szobában, ahol Grünberg Netty lakik, úgy két óra felé világosság támad. Piros pongyolájában az asszony teát főz, sűrűg-forog, közben ásít és nyújtózkodik. Azután látjuk, hogy három párolgó csésze teát visz befelé. Nyikorog az ajtó és megjelenik három alak. Egy férfi, két nő: Netty és a nővére, Spiegel Sárika, egy szintén a férjétől elváltan élő hölgy. Lefutottunk a má-

sodik emeletre és a főlépcsőn fölfelé igyekeztünk, hogy szembe kerüljünk a társasággal. Hallottuk, amint mondták, jaj, de jó lesz a Gellérthegyen.

A lépcsőház nem volt kivilágítva. Amint jövök, szembekerülök a fiatal emberrel.

— Ah, — mondtam guoyosan, — Kompaneck doktor urhoz van szerencsém? Örülök a szerencsének.

A fiatalember nagyon megijedt. Soha ilyet még nem láttam. A két kezét a homlokához kapta és melléből nehezen hörgött elő ez a szó:

— Végem van!

De azután mintha el akart volna távolítani magától, felém lökött a kezével. Ezt én inzultusnak vettem és nekigyürkőztem a pofonoknak. Kegyetlen verekedés volt, mondhatom. Sirás, sikoltozás udvarban, utcán, míg végre rendőr jött és valahogy elült a harc. Közben Kompaneck ruhája darabokra tépődött. Másnap vártam a doktor ur segédeit, de nem jelentkeztek. Pedig kellene jelentkezni valakinek az ő részéről, mert hiszen meg kell térítenem a ruhája árát.

TETEMREHIVÁS.

Rendőrnnyomozás Ladics Pál holtteste körül. — Kiderült a valóság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 21.

Egy aradi napilap május 20-iki számában azt írta, hogy szerkesztőségében jelentkeztek Dengelegi Ferenc, Jäger József és Klár Lajos aradi iparosok és a következőket adták elő: „Amint a tömeg a megvadult rendőrök kezéből kivette Ladics Pált, bottal ütlegelték őt, egy munkapárti iparos torokn ragadta és fojtogatta. A három iparos ezt a rendőrségen mint önként jelentkező tanu fogja igazolni“.

A három iparos megjelent ma a rendőrségen, ahol vallomást tettek. Ebből kitűnik, hogy súlyosan tévedtek a bántalmazott egyén személyére vonatkozólag és a lap szerkesztőségét, habár talán akaratlanul is, de félrevezették, mert tévesen informálták. Az alább közlendő jegyzőkönyvek szószerinti szövegéből kitűnik, hogy Klár, Dengelegi és Jäger nem a vármegyeház előtt láttak verekedést, ahol pedig Ladics Pál nézte a bevonulást, hanem a Millenium sörcsarnoknál voltak szemtanui annak az inzultusnak, amelynek szenvedő alakja Domsa György tüntető csizmadia segéd volt. Ezek a tények tehát kétségtelenül bizonyítják azt, hogy Ladics rendőri bántalmazását a nevezettek nem láthatták és nem is látták, mert Ladicsot senki se bántotta. Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy hallgatta ki az iparosokat, akik a következőképen vallottak:

(A szemtanuk vallomása.)

Jäger József ezt mondta:

— Folyó hó 19-én délelőn gróf Tisza és az aradi nemzeti munkapárt bevonulása alkalmával láttam, hogy a városház-téren a bérkocsi állomás közelében többen egy előttem ismeretlen férfit ütlegeznek, úgy, hogy az illető könyörgött nekik, hagyjanak neki békét, ők azonban tovább ütötték, míg rendőrök léptek közbe és az egyént támadói közül kiszabadították. A rendőrök tehát nem hogy az egyént nem bántották, hanem védelmezték.

A velem most szembesített Domsa Györgyben ugyan a bántalmazott egyént határozottan fel nem ismerem, de az alakja és ruházata olyan, mint azé akit a bántalmazás ért. Aznap délután

folyamán arról értesültem, hogy egy férfi, aki a tüntetésen részt vett, meghalt. Én az esetről beszélttem Klár Lajossal és Dengelegi Ferencsel, majd felszólítottam, hogy jöjjenek, nézzük meg a halottat, aki amint hallottam Ladics Pál mázoló, hogy nem e azonos a bántalmazott egyénnel. Ők azonban erre nem vállalkoztak, mire magam mentem Ladics Pál lakására, ahol a halottat Szepekovszky Teofil, a nyomozást teljesítő rendőrtiszt, két orvos és mas egyének jelenlétében megtekintve, kijelentettem, hogy ez nem azonos azzal az egyénnel aki a városház-téren bántalmazva lett. Utközben azonban nem hasonlatosságra emlékeztem a kettőnél s így Klárnak és Dengeleginek azt mondtam, hogy a halott nagyon hasonló a bántalmazotthoz. Majd ezt elmondottuk azon nap este a függetlenségi párt irodájában, utóbb pedig a „Függetlenség“ hirlap szerkesztőségében, ahol azonban szintén nem állítottuk, hogy Ladics Pál azonos a bántalmazottal, csak annyit, hogy nagyon hasonlít ahhoz. Azonban arról, hogy a rendőrök bántalmazták az egyént, említést nem tettem, sőt, kifejezetten mondtam, hogy rendőrök nem bántották. Hogy a Függetlenség delutáni rendkívüli kiadásához ki szolgáltatott adatokat, arról tudomásom nincs. Tény azonban az, hogy a rendkívüli kiadás megjelenése után, de még aznap este a felelős szerkesztővel beszélve, neki kijelentettem, hogy a kiadás nem helyes, mert az egyént nem rendőrök bántalmazták, mire a szerkesztő azt felelte: „nagyon sajnálom, de úgy lettünk informálva“. De hogy kitől azt nem mondotta.

Klár Lajos szabóiparos, aki a Szent-Pál-utca 9. szám alatt lakik, ezt vallotta:

— Folyó hó 19-én délelőn, amikor Tisza István gróf és az aradi nemzeti munkapárt bevonulását tartotta, a városház-téren a bérkocsik közé láttam futni a velem most szembesített és határozottan felismert Domsa Györgyöt, majd láttam, hogy a menetből két uriember Domsa elé került, megfogtak, előrantottak és ütlegelték. Ugyanezt láttam Jäger József esztergályos és Dengelegi Ferenc szabóiparos. Tőlünk kapta a Függetlenség tegnapi és tegnapelőtti cikkéhez az értesülést. Minthogy pedig ugyancsak a fentjelzett nap delutánján a városban hire jart, hogy Ladics Pál mázoló meghalt, azon hiszemben, hogy Ladics Pál az, akit láttunk, amint fentjelzett helyen és egyének által bántalmazva lett, a Függetlenségnek a hiradást úgy vetűk, hogy a bántalmazott egyen Ladics Pál volt. Azt azonban sem én, sem Jäger, sem Dengelegi nem mondtuk, hogy Ladicsot, illetve a tevesen Ladicsnak állított Domsa bántalmaztak volna, mert Domsa bántalmaztatásában rendőrök részt nem vettek.

Dengelegi Ferenc szabóiparos, aki a Trombita-u. 38. szám alatt lakik, ezt vallja:

— Folyó hó 19-én, délelőn, amikor gróf Tisza István és az aradi nemzeti munkapárt a bevonulását tartotta, a városház-terti bérkocsik közé láttam menekülni egy férfit, aki, hogy a velem most szembesített Domsa György volt-e nem tudom. Azt láttam, hogy a férfit megfogtak többen és ütlegelték, azonban a rendőrök Domsa ütlegelésében részt nem vettek. Ladics Pált nem ismertem. Aznap delután a városban hire jart, hogy egy ember, aki a tüntetésben részt vett és bántalmazva lett, a bántalmazások következtében meghalt és hogy ez az ember Ladics Pál mázoló. Jäger József, aki az előbb említett egyén bántalmazását szintén látta, vállalkozott, hogy megnézi a halottat, hogy lássa, nem-e azonos a fenti helyen és körülmények közt bántalmazott egyénnel. El is ment és csakhamar azzal tért vissza, hogy ő a halottban határozottan felismerte a fenti helyen bántalmazott egyént. Erre elmentünk a függetlenségi párt irodájába s ott nevünk bemondása mellett még aznap este elmondottuk az esetet, anélkül azonban, hogy azt állítottuk volna, hogy az egyént rendőrök bántalmazták volna.

Innen a Függetlenség szerkesztőségébe hívtak át, hogy az esetet szintén elmondjuk, de itt sem tettünk oly kijelentést, hogy rendőrök bántalmazták azt az egyént.

(Ladics temetése.)

A szerencsétlen nagy esaládu Ladics Pált ma délután temették el a halottas-házból. A temetésen a külvárosok népe közül sokan vettek részt. A függetlenségi párt, amely a szelíd virágáros holttestét politikai célokra kisajátította magának, küldöttségileg képviseltette magát a végső tisztességen. Vizer Lajos pártelnök és Szalai Noldi zokogtak a holttest fölött. A temetés közönsége, a naiv és könnyen elkábítható egyszerű embercsoport persze nem tudta odakiáltani a jeremiádakat zengő uraknak:

— Sokkal helyesebb volna, ha az urak a magyar hazát siratnák azokért a pusztításokért, amelyeket a koalíciótól négy esztendő alatt el kellett szenvedni!

(Komoly vélemény.)

A komolyságában példás *Budapesti Hírlap* írja: Aradon Tisza István programbeszédje alkalmával haláleset fordult elő. A kortések összeverekedtek s ezenközben történt ez a sajnálatos eset, amelynek története azonban még nincs teljesen földelítve. De máris azt látjuk, hogy e dologért Tiszát akarják felelőssé tenni — még pedig azok a politikusok, akik valósággal választási rendszerükkel fejlesztették ki a terrorisztikus eszközök használatát, a féktelen izgatót és az ellenfél választásának megfélemlítését bottal, kövel, revolverrel s gyújtogatással stb. Ha minden fejbeverésért, vagy súlyosabb természetű balesetért, amely a választási mozgalmak során előfordul, maga a jelölt volna személyében felelős: akkor vagy nem izgatna senki, vagy komolyabb és decens, szolid gondolkodású politikus nem is venne részt a mozgalmakban s föl sem lépne képviselőnek — a tért egészen átadná a hazardőröknek, akiknek minden eszköz jó, amely célhoz és mandátumhoz vezet.

Meg kell jegyeznünk, hogy ehhez az állásponthoz — az emberanyagot tekintve — máris nagyon közel jutottunk.

SPORT.

+ Bajnoki atletikai viadal Aradon. Élvezetes sportesemény játszódik le holnap, vasárnap d. u. 3 órakor az Aradi Postás Sport Egyesület sporttelepén, a vágóhid mellett. A viadal sikerét gyors és szakszerű lefolyását előre is biztosítja s méltó garanciát nyújt a rendezőség, melynek élén Hámory László dr. földbirtokos, a M. A. Sz. ker. bizottságának elnöke áll. A Magyar Atletikai Szövetség a versenyre központi képviselőt küld ki Neuwel Emil személyében. A verseny érdekességét fokozza Hámory László, Strobl Antal és Weinberger Jakab által felajánlott értékes tiszteletdíjak, a melyek a versenyzők ambícióját fokozva, növelik a finis izgalmait. Különösen szép lesz az 1 és 3 angol mértföldes síkfutás finise, ahol a temesvári Bukovinszky, az előbbiben Kiss postás, az utóbbiban Knizse Imre szintén postás közt lesz erős küzdelem és a nyerő bármelyik legyen is, csak mai szépséggel fog győzni. A 60 yardos síkfutásnál az aradi atleták Dobóját, Magyarját és a postás Asbóthot várják a célnál. A 300 yardos síkfutás versenye az aradi atleták Dobója és a postások Duffnere és Mészije közt fog eldőlni a verseny. Nagyszámu nevezések folytán d. u. fél 3 órakor előfutások lesznek a 60 yardos síkfutásból. Belépti díj: ülőhely 60 fillér, állóhely 40 fillér, diákjegy 20 fillér.

+ Football-mérkőzés. Az Aradi A. K. vasárnapi football mérkőzése elsőrangú sporteseménynek ígérkezik. A mai mérkőzésnek az adja meg a fontosságát, hogy a két fél közti győztes lesz hivatalosan a további mérkőzésekben a vidéki football-sport színvonalát reprezentálni. A kolozsvári csapat már szombat este ide érke-

zett, hogy az ut farsadalmait kipihenve állhasson ki a porondra. A mérkőzés az A. A. K. Török G. utcai sporttelepén d. u. fél ötör kezdődik. Helyárak: páholy 6 kor., tribün-ülőhely 80 fillér, diákjegy 20 fillér. Fedett tribün.

Verekedik az ország.

Választások halottakkal.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 21

A vidéki választási agitációk valóban már véres csaták területeivé változtatták azokat a városokat és különösen a falvakat és községeket, ahol egy-egy képviselőjelölt megjelenik. Most már elharapódzott veszedelmes ragály gyanánt a verekedési ösztön és naponta egész sereg jelentés érkezik igen merész és igen véres összeütközésekről.

A szélső függetlenségié a szomorú érdem, hogy az országot átváltoztatta a műveletlen, duhaj fajtájuk korcsmájává és a bevett fejek, agyonütött áldozatok, halálra tiport gyermekek között hirdetheti, hogy bevált az a jóslat, amit a képviselőházi verekedés idejében jósláltak, hogy ezt a parlamenti botrányt az országban utmutatásnak és követendő példának fogják tekinteni.

Hogy a most történők után milyenek lesznek a választások, minő vérengzések keletkeznek az ellenpártok nyílt találkozásából és a győzelemszerzésre való küzdelmekből, azt nem nehéz elképzelni, amikor most, tizenkét nappal az első választási nap előtt már alig van vidék, amelynek ne lenne néhány választási sebesültje és a halottak száma is ugy növekszik, hogyha a fejlődés egyenes arányu lenne és a halottakat kiengesztelés gyanánt vértanuságuk jutalmazására beültetnék a parlamentbe, kitelnék belőlük egy igen jelentékeny párt.

Milyenek lesznek a választások, amikor már most meg kellett kezdeni a katonaság mozgósítását, még mielőtt az idegen helyőrségekről elindultak volna a készenlétre kizemelt választási csapatok! Bizonyosnak látszik, hogy szurony- és puskaerdő között fog választani az ország, ha a fölzaklatott szenvedélyeket addig nem sikerül lecsendesíteni (amire kevés kilátás mutatkozik).

Most már más pártok is követik Justhék példáját. Most már Kossuth-pártiak is verik a kormány-pártot, néppártiak a Kossuth-pártot és kormánypártiak a Justh-pártot.

A közigazgatási hatóságok most kezdenek beleszólni a nagy cécóba. Tolnamegyében elkezdte a bandériumok alkonya. Batthyány Tivadar gróf kerületében betiltották a bandériumot. Hova-tovább betiltják a fehérruhás lányokat is. És e diszes keret nélkül kell majd rendezni a harcias felvonulásokat és a véres csatákat, amelyekhez valóban nincs szükség fickándozó lovakra (a gyalogcsata sem utolsó) és nincs szükség kortespénzen felöltöztetett ártatlan gyermekekre. Az árvalányhaj gyalog is megmaradhat a süvegen bokrétának, míg a puskatus le nem üti és a falusi asszonyok fehér ruha nélkül is gondoskodhatnak a megnövekedett tojásigények kielégítéséről...

Királyunk és Vilmos császár. Egy berlini lap nyomán megirtuk, hogy abban az időben, amikor királyunk Boszniában időzik, Vilmos német császár is meglátogatja a bosnyák földet s találkozni fog Ferenc Józseffel. Ma félhivatalosan megcáfolják ezt.

Érdekes válópörök.

*

(Oh, az az átkos telefon! — Az áruló részletüzet.)

— Budapesti levél. —

A főváros társasága néhány nap óta két érdekes válópörrel beszél, amelynek aktái már a bíróság előtt fekszenek. Mind a két esetben hűtlenség bontotta föl a házastársi viszonyt, de a tettenérés körülményei annyira belekapcsolódnak a modern technika szövevényeibe, hogy már csak az ujságvoltuk miatt is megérdemlik a velük való foglalkozást. No meg azért is, hátha sikerül okulást szerezni a kevésbé óvatos férjek és menyecskék számára.

I.

Z. B. terménykereskedő egy délután valamelyik kávéházból telefonon szólította föl a feleségét. A központ összekapcsolta a házastársakat, de ugyanakkor elfelejtette szétbontani a másik összeköttetést, amelyben az asszony és az udvarlója foglaltak helyet. Ilyen hármasszélgetés különben sűrűn megy Budapesten. A férj elképpelve hallotta a következő párbeszédet:

Az asszony: Édesem, ma délután ne jöjj fel, mert a férjem csak holnap utazik el.

Az udvarló: Oh, a gazember!

Az asszony: Ne tulozz drágám és ne légy türelmetlen. Holnap mindent jóváteszünk.

Az udvarló: Csókollak, kicsikém.

Csak ezt a csekélységet hallotta a férj, akit a telefon ördöge invitált meg ehhez a pikáns szerelmi kettőshöz. Mikor aztán az udvarló hang elnémult, a férj recsegett bele a kagylóba:

— Nagyságos asszonyom, itt Z. B. beszél.

Ha félóra múlva nem takarodik el a házamból, én magam fogom önt kikalauzolni.

Az asszonyka látta, hogy itt már semmi sem menthető, szépen és gyorsan csomagolt, eltávozott s addig meg se állt, amíg szülei házához nem ért. Így mondja el ezt a ravasz kis hűtlenségi esetet a férj válókeresete.

II.

Ez az eset pedig a Terézvárosban történt. Egy fiatal ügyvéd valamelyik este érzékenyen elbucsuzott a feleségétől, hogy — mint mondta — egy vidéki városba menjen, ahol másnap tárgyalása van.

— Délután öt órakor már itthon is leszek, — szolt és elutazott.

Illetőleg egy elvált asszony lakására utazott el, itt beszállásolta magát és másnap délutánig ki se mozdult. Négy óra felé egy ékszerügynök jött, aki gyönyörű kollekciót mutatgatott a szép asszonynak. A fiskális gavalléroskodni akart és rövid alku után egy pár brilliáns fülbevalót vásárolt barátnőjének. Aztán elment. Kocsiba ült, hogy hazaérkezvén, úgy tűnjék föl, mintha a pályaudvarról jönne. Otthon ölelés, csók.

— No és a pör?

— Megnyertem, megnyertük! — ujjongott a férj.

A koffert elrakták, az utazóruhát levetette és éppen ozsonnához ültek, amikor odakint cseppet hallatszott. Az asszony kisetett és ajtót nyitott. A vendég az előbbi ékszerügynök volt. Természetesen itt is megmutatta a kollekcióját és önagysága annyira elmerült a gyönyörűségbe, hogy megfedkezett az ozsonnáról. A férje kiment érte. Az ágens ránézett, becsukta a ládikáját és udvariasan szolt:

— Pardon, a nagyságos ur ma már vett egyszer.

Ezzel eltávozott. Most rövid, de annál hangosabb tabló következett, végül a válópör.

Az üstökös és a föld találkozása.

A kutatások eredménye.

Távíratilag tudósítás.

Arad, május 21.

Tegnap este eldőlt a nagy kérdés: csakugyan túl vagyunk az üstökös uszályán. A bécsi egyetemi obszervatórium sonnewdtsteini állomásán ugyanis este rövid ideig látták az üstökösöt és pedig a nyugati égbolton, a miből az következik, hogy a föld átment a csóváján. Budapesten és Ogyalán nem jártak eredménnyel a megfigyelések. Az üstökös néhány percig volt látható, ebben az időben azonban a nyugati szemhatár felhős volt.

Az érdekes tüneményről ezt jelentik nekünk:

Bécsből táviratozzák: A Sonnewdtsteinen levő állami csillagvizsgáló ezt a jelentést közli:

A föld a Halley-üstökös csóváján, nem mint a számítások szerint várták, szerdáról csütörtökre virradó hajnalban, hanem csütörtökön, a nappali órákban haladt át. Megállapítottuk, hogy a föld az üstökös csóváján igenis áthaladt, csak hogy néhány órával később, mint a számítások megállapították. A késésnek az okát majd csak a későbbi kutatások fogják felderíteni. Csütörtökön éjjelre az üstökös csóváját hiába kerestük, nem láttuk az égbolton. Tegnap, pénteken este azonban az ég nyugati felén halvány fényben és egész rövid ideig láttuk a csóvát. Ebből kétségtelen, hogy a földnek a Halley-üstökösrel való találkozása igenis megtörtént, mert ha nem haladtunk volna át a csóván, az üstökös még mindig keleten jelenne meg, holott tegnap a nyugati égbolton láttuk.

Közelebbi megfigyeléseket a felhős, borús ég és a holdfény megakadályozott. Csak igen rövid ideig láthattuk a világszerte izgatottan várt tüneményt.

Heidelbergből táviratozzák: A königstuhli csillagvizsgáló asztronómusai kiszámították, hogy a föld csütörtökről péntekre virradó éjjel hajnali 4 óra 30 perckor lépett a Halley csóvájába és 5 óra 30 perckor teljesen áthaladt rajta.

Budapestről jelentik: Az ógyallai csillagvizsgálóban az éjszaka hiába foglalták el helyüket a tudósok a készülékek mellett. A borús ég nem engedte, hogy az alatt a rövid idő alatt, a mi a nap és az üstökös lenyugvása között van, bármit is megfigyelhessenek.

A csillagászok feladata most az, megállapítani, vajjon csakugyan később mentünk-e át az üstökös csóváján, mint azt a számítások szerint várni lehetett. Ezt csak napok után lehet majd tudni, ha a Halley befutott pályájáról mikrometrikus méréseket tettek.

Berlinből táviratozzák: Alig esteledett tegnap, megjelent a potsdami csillagvizsgáló intézetben a német császári család, az üstökösöt nézni. Előbb Augusztia Viktória császárné jött egy udvarhölgygel, azután a trónörökös pár, utolsónak Agost Vilmos herceg és neje, meg a többi hercegek.

Nagy lett a sürgés-forgás. A teleszkópok mögül előkerültek az asztronómusok. Mindegyikük hódolatteljesen maga mellé vett egy-egy királyi herceget, hercegnőt. Boldog volt, a kinek a trónörökös jutott.

A császárnét természetesen maga a csillagda igazgatója avatta az asztronómia miszteriumaiba. Az égbolt azonban nem volt ilyen

lojális. Egyszerűen beborult. Hasztalan nézgetett a császárné és a hercegek, hercegnők az óriási teleszkópokon át: Halley nem mutatkozott. A csillagvizsgáló intézet igazgatója odáig volt zavarában. Nem tudott Halley-vel szolgálni a magas vendégeknek.

Berlinből jelentik: Az itteni csillagvizsgáló megfigyelése szerint tegnap este fél kilenc és fél tíz óra között a Halley-üstökös látható volt Berlinben. Vilmos császár ma azt táviratozta Londonból, hogy a jövő hétfőn meg fogja látogatni a potsdami csillagvizsgálót, hogy az üstökösöt megfigyelje.

Rómából jelentik: A Halley-üstökös a Vatikán falai között szokatlan élénkséget keltett. Éjjel után Pius pápa felment a pápai obszervatóriumba, hogy ott Laiz páterrel együtt vizsgálgassák az üstökösöt. A pápa Hagen pátert, az obszervatórium vezetőjét felszólította, hogy kiemelt pontos jelentést terjesszen be az üstökösről. Az ausztráliai és kínai hittérítők pedig szigorú utasítást kaptak a pápai udvarból, hogy megfigyeléseikről bő jelentést küldjenek.

*

Tudvalevő, hogy a Halley-üstökös hetvenöt évvel ezelőtt jelent meg legutoljára. A Hasznos Mulatságok 1835. évi 49-ik száma a következő elmékedést közli:

Legyen meg mindenkinek érdemlett dicsősége — 's így Halleyé is! — Ezen szörény nyilatkozás mellett pedig legyen szabad egy ártatlan elmejátékot írni.

Boguzlavszi azt mondá, „hogy Halley' Üstököse 1835. esztendei Augusztus vége felé megjelenend a' keleti égen, a bika jegyben 'stb. és hogy az ő gyönyörűséges üstöke October 6-ik napján a' Berenicze halfürtjétől egészen a Göncöl fő csillagáig fog nyulni 'stb.“

Láttuk, hogy csakugyan megjelent egy üstökös; de ama gyönyörűséges üstök helyett, csak fénykőd csutakkal és fénytömeg helyett, haldokló ködfényfolttal, oly igen vedlett állapotban, mintha Olbers' 440 millió üstökösök között talán csak ez egy maga neveltetett volna fel tutori gondviselés alatt.

Hogy az ember 76. esztendő korában megkopaszodhatik, úgy, hogy üstöke emlékezet okáért sem marad, tapasztaljuk; de, hogy egy üstökös csillag 76 év múlva ennyire megleszen gerebenyezve! noha lehető — még sem hiszem.

Kérdem tehát az Európai tudós Égészektől:

1. Valljon Halley' üstökösnek tömege és üstöke ilyen volt-e más uttal, mint most ezé?
2. Ezen üstökös épen azon az uton jött-e, mint máskor Halleyé?
3. Ama sok millió üstökösök közül, nem jöhet-e felénk, épen azon az uton, mint Halleyé, számtalan üstökös?
4. Megérkezett-e a' megjövendő időre pontosan?
5. Halley számolása oly csalhatatlan-e, hogy az ő csillaga el nem késhetik, s az általa kiszabott időre és uton más üstökös meg nem jelenhet?
6. Az egybevetések után nem süle ki, hogy eme vézna üstökötelen csutakos cometa épen más, mint Halley szép üstököse?
7. Valljon álmétkódásunkra nem jelenhet-e meg nemsokára Halley szép üstököse, mindamellett is, hogy Halley jövendőlése, s az ebben vetett netalán vak hit szerint, az ővének vélt csillag a földuton már keresztül futott?

Mig ezekre felvilágosítás nem jön, én legalább azon hiszemben leszek, hogy Halley üstököse, vagy ama háborútól borzadt meg s készt el, melyet jelenteni akart; vagy Európa kegyetlen ágyuitól félti az üstököt.

A MODERN CSODA.

— Ha a csillagászok tévednek. —

*

Ámbátor a választási küzdelmek már javában folynak, s az egész országot felverte az elkeseredett csatazaj és ámbátor közmondásos a magyar nép politizáló hajlama, ma mégse ez áll a nép érdeklődésének központjában. A mostani napokban nemesak nálunk, hanem egyáltalán az egész világon sines népszerűbb téma, mint a Halley-üstökös.

És ez természetes is. Az emberi léleknek az a misztikumok, a csodálatos, a relative megmagyarázhatóságban tul eső dolgok és jelenségek iránt való vonzódása, amely a multban általánosságban, a mai felvilágosodottabb, civilizáltabb korban csak a kevésbé művelt néposztálynál a babonában nyer ki-elégítést, magyarázza azt a rendkívüli érdeklődést, amely a Halley-üstökös körül világszerte megnyilatkozik.

Hz persze az utóbbi napok eseményei után egy kissé gögösen hangzik. Szinte ugy hangzik, mintha az emberi tudományosságot a csalhatatlanság szuverén polcára emelnénk. Pedig ez éppen a mostani napokban rendkívül hálátlan feladat volna. Mert, hogy ugy mondjam, éppen a tudományos világnak a Halley-üstököséről adott bizonytalan, sokszor homlokegyenest ellenkező véleménye, sőt véleménytelen kapkodása nagyonis megingatták a pozitív tudományosságba vetett hitet.

Am azért nevetséges és ostoba dolog volna a csillagászati tudomány csődjéről beszélni, vagy — amire mostanában a laikusok között sokan hajlandók — az egész csillagászati tudományt humbugnak tekinteni. Nem lehet a csillagászatot a tudományos mázzal bevont találgatások színvonalára le-sülyeszteni.

Hanem igenis lehet csődről beszélni, amely az emberi kulturát, minden kultur-embert sokkal mélyebben kell hogy érintsen, mint a csillagászati tudomány tévedése. Nagy mementóként szerepel a Halley-üstökös. Az emberi tudományosság, az emberi értelem kis területre való határoltaságára és arra figyelmezteti az előre törő embert, hogy még az emberi tudás által határolt területeken is milyen bizonytalanság, milyen sötétség uralkodik, amelyben csak bizonytalanul tapogatózva járhatunk.

A csodák korszaka nem mult el és so-hase mulik el teljesen. Még azon a területen is, a hol az abszolút megbízható számok uralkodnak, egyszerre megáll az emberi elme, megáll a tudományosság és tétlenül kell várunk a történeendőket, hogy hosszú, hosszú kutatás után megtalálhassuk a csoda okát, hogy a csodát természetes okok szükségszerű okozatává degradáljuk, vagy emeljük, vagy legalább valami hipotézist adjunk alapul.

Rendkívül érdekes a tudomány szereplése a Halley-üstökös mostani megjelenésénél. Már hónapokkal ezelőtt megjósolta az üstökös érkezésének időpontját. Erre persze megindultak a kombinálások, amelyek tudományos vagy kevésbé tudományos alapokon az üstökösnek földünkre való hatását találgatták. És persze a találgatások néhol már határozott jóslásokká erősödtek; leginkább azoknál a fogadatlán prókátoroknál, akik dilettantizmustól duzzadó röpírataikban szórták a nép közé rémitgetéseiket, vagy megnyugtatókat — persze főleg az anyagi szempontokat tartva szemek előtt.

És a nép, a mely, ha az üstökös érkezésére nem figyelmeztetik, a halvány kis csillagot észre se vette volna, élénken kezdett foglalkozni a dologgal. Már tudniillik a maga módja szerint. Ezelőtt három hónappal már megjelent az első hirdetés, hogy a Halley-üstökösöt látták. Nem csillagászok, hanem egyszerű laikus emberek. Azóta nap nap után látták hol itt, hol ott, hol a keleti, hol a nyugati égboltozaton, akkor, mikor még a csillagászok számításai szerint sok milliárd mérföldnyire volt a láthatóság határától. Hiszen jó, én e felett könnyen napirendre térek, mint az athéni nép látományán is, a mely hatalmas tüzgolyót látott az égen, holott az athéni csillagvizsgálóban nem láttak semmit. Egyszerűen tévedett a nép. A tömeg autoszugesztíójának egy csodálatos jelenségeivel állunk itt szemben. Hanem azt már sehogyse tudom magamnak megmagyarázni, mikép lehet az, hogy a berlini csillagászati megfigyelő intézetben a legmodernebb műszerekkel sem tudták eddig az üstökösöt felfedezni.

Hát a csillagászok is tévednek?...

Valahogy így kellett lennie Csoda történet, csoda, amelyet a modern tudomány korszakában tudunk csak észrevenni. Csoda, a mely tompa gyászdalként zengi a gögös emberiségnek: „ignoramus et ignorabimus!”

Opál.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

Ünnepelt zeneszerző.

A 80 éves Goldmark Károly. — Keszthely ünnep.

Lárvirati tudósítás.

Arad, május 21.

Keszthelyről jelentik: Ma ünnepelte Keszthely városa nagynevű szülöttjének, Goldmark Károly zeneszerzőnek 80 ik születési évfordulóját. A felemelő, gazdag ünnepség méltó volt a nagyhírű zeneköltőhöz, kifejezője volt a szeretetnek, mellyel Goldmark iránt Keszthely városa viseltetik, az öröme, hogy nagy szülöttje szép kort ért el szellemi és alkotóerejének teljes megőrzése mellett s a büszkeségnek, mely egész hazánkat eltölti, hogy a zeneművészet legnagyobb alakjai közt helyet foglaló, örökszép műveket alkotó Goldmark Károlyt a magunkénak vallhatjuk.

Már hosszú idő óta foglalkoztatja Keszthely városát és a magyar zenei köröket Goldmark Károly megünneplésének eszméje, de senkisé nem találta el a helyes módját az ünnepelésnek. Végre Fodor Izsó operaházi zenekari tag, mikor 1908. nyarat Keszthelyen töltötte, tette az indítványt a városi tanácsnak, hogy a Mester 80 ik születésnapja tájékán szülővárosában fényes ünnepélyt rendezzenek. Sok megbeszélés és részlettervezés után 1909. november 15-én Keszthely város tanácsulása egyhangúlag elhatározta, hogy nagynevű szülöttjének 1910. május 18-án ünnepséget rendez; szülőházát emléktáblával jelöli meg, melynek kivitelével Lukácsy Lajos szobrászművészt bízta meg. Lukácsy Lajos készítette ugyanis Festetics György grófnak, a Georgikon alapítójának szép szobrát s a keszthelyiek oly hálásak e szoborért, hogy mikor az emléktábla ügye szóba került, szintén őt bízták meg annak elkészítésével. Ugyanakkor elhatározta a tanács, hogy az ünnepség keretében nagyszabású hangverseny lesz a Mester műveiből összeállítva. Az ünnepély művészi részének vezetésére s rendezésére Fodor Izsót kérte fel, aki fáradhatlanul működött az ünnep sikerén. Ez év március 21-én Keszthely város küldöttsége kereste fel az ősz mestert Bécsben, Neubaugasse 49. szám alatti lakásán. Büchler Sándor dr. rabbi szép beszéddel üdvözölte a zeneköltőt s kérte, hogy az ünnepséget tisztelje meg jelenlétével. Goldmark

meghatottan mondott köszönetet s megígérte, hogy az ünnepélyre személyesen elmegy, ha azt 18 ról 21-ére teszik. A városi tanács késő örömmel beleegyezett a halasztásba s így ma falai között fogadta hálás fiát.

A rendezőség művészi érzékkel és mindenre kiterjedő gondossággal készítette elő az ünnepélyt. Damény Dzsó szerkesztésében díszalbumot adtak ki, melynek fedőlapját Goldmark arcképe, első oldalát Pásztor Arpád prólogja díszíti.

A hangverseny helyiségéül a 8. pécsi honvédhuszárezred óriási aranyu fedett lovardája szolgált. Ebbe tágas pódiumot állítottak, 20.000 ember számára való padokat és székeket helyeztek el, a falakon több ajtót és vészkijárót vájtak. A Goldmark ház környéke különösen szépen van díszítve. E ház, melyben Goldmark született, a Kossuth Lajos utcában, a 22. szám alatt áll s régi, kopott, de a századok viharaival dacoló épület. Az ódon épület legalább 300 éves, valamikor nemesi kuria volt s a már kihalt gerssei Pethő-család tulajdona volt. Ma egyszerű bérház, melynek emeleti része több kisebb nagyobb lakásra van osztva, a földszinten pedig bolt és raktárhelyiségek vannak. Itt született Goldmark Károly, 1830. május 18-án. Atyja a keszthelyi hitközségnek kántora volt. A Goldmark emléktábla karrarai márványból készült s a zeneköltő reliefjét ábrázolja. A háttérben hárfá van a zene jelképeül. Az arckép alatt babérágak s ezek alatt a Sába királynője operából három karakterisztikus ütem. A felírás ez: „Ebben a házban született Goldmark Károly zeneköltő.” A tábla művészi hatást kelt.

A mai ünnep programja a következő volt: Déli tizenkét órakor a vendégek fogadása a vasutnál. A vendégeket üdvözli Nagy István városbíró. Délután három órakor a szülőház bolthajtásos kapuja mellett elhelyezett emléktábla leleplezése. Műsor: Ünnepi beszéd, tartja Lakatos Vince dr. főgymn. tanár. Nagy István városbíró átveszi az emlékművet. Egressy Béni Szózata. Az emlékmű leleplezése után a küldöttségek tisztelgése az ünnepelnél. A városi képviselőtestület díszülése délután 5 órakor. Este hét órakor az ünnepeltnek lakása előtt a keszthelyi iparosok dalköre Garay Sándor karnagy vezénylete alatt szerenádöt ad. Este 8 órakor díszhangverseny. Közreműködők: Szoyer Ilonka, Takács Mihály, a magy. kir. Operaház tagjai, Szigeti József hegedűművész és a magy. kir. Operaház tagjaiból alakult filharmoniai társaság Kerner István karnagynak, a filharmoniai társaság elnökének vezetésével.

Keszthelyről táviratozzák: Az ünnep programszerűen folyt le. Goldmark Károly 11 óra 50 perckor érkezett a pályaudvarra, nagyszámu tisztelője, az operaházi zenekar és személyzet, zenei életünk kitűnőségeinek, nagyszámu hírlapíróknak stb. kíséretében. A pályaudvaron megjelent igen nagyszámu közönség viharos üdvözléssel fogadta. Nagy István városbíró szép beszédben üdvözölte a város szülöttjét. Ezután következett a bevonulás a városba. A menetet mindenfelé lelkes ovációkkal fogadták. 1 órakor a Hullám-szállóban díszbanket volt, amelyen nagyszámu előkelő férfi és hölgyközönség vett részt. A város nevében Schwarz Zsigmond dr. ügyvéd és képviselőtestületi tag beszélt. Magyarul kezdte a felköszöntőt, de a németajku vendégek tiszteletére németül folytatta.

— Nem a külső pompában — ugymond — hanem az érzés bensőségében nyilvánul meg a mai ünnep jelentősége. Intim családi ünnepet ülünk. A szülő ünnepi örömet gyermeke viszontlátása felett, mert Te, nagy mesterünk, ki alkotásaid révén az egész világ vagy, büszkén valod magadat a haza és e város gyermekének. Mint kis gyermek, szegényen és névtelenül távoztál innen és mint fejedelem tértél vissza, hemlokodon babérral és dicsőséggel övezve, mint a zeneköltészet fejedelme. Abból a ragyogó fényből és dicsőségből, mely téged eláraszt, idévődök egy sugár a te szülővárosodra, mely méltó büszkeséggel vallhat fiának. Mint 80 éves aggastyán tértél vissza, de mi tudjuk, hogy örökké élni fogsz, mert remekműveiddel halhatatlanságot biztosítottál magadnak. Együttal bevésztél a mi városunkat a világ kulturtörténetébe, melyből a mi városunk nevét többé kitörölni nem lehet. Régi atkunk az, hogy kulturánknak nem volt annyi ereje, hogy mint annyi sokat, téged is itthon

tarthattunk volna. Micsoda csodás iskolát teremthetnének volna Te nálunk és hova fejlesztetted volna zenei kulturánkat. De, ha idegenbe szakadtál is, a miénk maradtál, mert zenédnek csodás báján átrezgett az ifjúkori benyomások gazdag emléke. Zenédet nem hasonlíthatjuk össze semmi más zenei nagysággal épp úgy, mint Liszt Ferenc zenéjében van valami stílusbeli sajátosság, amely, analogia híján, csak magyar lehet. Aminthogy öntudatlanul a magyar faj színezése nyilvánul meg abban a csodás zenében, melylyel a leggazdagabb színesítéssel bevezettél bennünket a kelet csodás regevilágába. A Traut-tó kies partján, Gmundenben megibletli lelkedet a természet szépsége. A magas hegyek alját a Traut tavának vize öleli, úgy, mint itt a mi hegyeink alját a Balaton hullámai mossák. Szeretettel és rajongással vesznek ott körül. De mi ez a pár kedves, de kisméretű tó a Balaton fenséges nagyságához képest, mely mint a tenger, látszólag a végtelenbe nyúl? És mi a mi rajongásunk és szeretetünk irántad, kik benned büszkeséggel gyermekünket ünnepejük? Fogadd szülővárosod hódolatát és üdvözlését. Azt kívánjuk, hogy alkotókedved maradjon meg az eddigi frissességében sokáig, hogy újabb dicsőséget szerezzél magadnak is, nekünk is, kik egybefortunk veled annak fényében és ragyogásában.

Keszthelyről jelentik éjjel: A város külső képéhez tartozik, hogy az üzletek zárva vannak. D. u. 3 órakor a Balaton taván virágos csónakkorzó rendeztek. Mintegy 120 csónakot Keszthely leányai gallyakkal, náddal és virágokkal díszítettek fel és délután ezeken felvonultak. A csónakok adott jelre kétfelől megindultak és Goldmark elé vonultak. Igen szép látvány volt a fehértestű imbolygó csónakok, melyek úgy usztak a vizen, mint megannyi kedves virágbokréta. Az evezőket a magyar kir. gazdasági akadémia tagjai és a keszthelyi ifjuság kezelték. A vizen cirkáló csónakok lampionokkal voltak díszítve. A csónakokban az aranyifjuság foglalt helyet. A nagyközönség a partokat lepte el. A villamos színjátékot, a mely káprázatos látványt nyújtott, nagy izléssel a Ganz-féle villanytelep rendezte.

Goldmark és hozzátartozói a premontrai rendházban vannak elszállásolva.

* Egy fiatal leány dalai. *Manchen* Mariska budapesti urileány, aki már négy éves kora óta foglalkozik a muzsikával, most egész csomó ismert dalt zenésített meg és zongorára alkalmazta. *Manchen* Mariska zeneszerzeményeiben sok az őszinteség és a közvetlen melegség; azonban nem egészen mentes a reminiscenciáktól sem, ami természetes is, mert hiszen az ő korában nehéz fölszabadulni a zenehatások alól. Mostani munkái azonban figyelmet érdemelnek és arra nyujtanak reményt, hogy később tökéletesebb alkotásokat kapunk tőle. A kották kaphatók a zeneműkereskedésekben és a szerzőnél Budapesten (VIII. Baross-utca 4. földszint 2.)

* Az *Uránia* hírei. Vasárnap pompás új műsört mutat be az *Uránia* színház válogatott mozgófényképekből. Felöleli ez a műsor a látványosság minden válfaját. Nehéz volna megállapítani, hogy melyik kép fog a közönség legnagyobb tetszésével találkozni. Mert tetszeni fog valamennyi. A természet utáni képek épp úgy, mint a humoros és drámai mozgófényképek. Csupa olyan látványosság, melyek mindegyike a kulturnépek elismerő kritikája után kerül hozzánk. Az előadások vasárnap délután két órakor kezdődnek. 241

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Mégse boldog Nusi.

A „vig özvegy“ buja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 21.

A mostanában legaktuálisabb emberfajnak, a csillagászoknak határozottan legtehetségesebb tanítványa Dióssy Nusi, a mi szeretett primadonnánk. Ama kudarc után, amely a nagyesóváju üstökös körül érte az égboltozat vizsgáloít, az ember igazán nem tudja, mikor higgyen nekik. Látható-e a Halley vagy nem, áthaladtunk-e rajta vagy a Vénusz szép szeméért negligált bennünket, egyáltalán nem lehet eldönteni. Szakasztott így állunk Dióssy Nusi nagyváradi vendégszereplésével. Tényleg oly egetverő dicsőséget aratott és oly jól érezte-e magát, mint sehol a világon, amikor kinyilatkozta:

— Csakhogy ismét itt lehetek az én aranyos, édes Nagyváradomon! Csakhogy láthatom ezt a kedves, drága közönséget, amelyet úgy szeretek!

Vagy talán annak a nagyváradi hirlapi közleménynek van igaza, amely a következőket mondja:

„A hét elején még mi is azt hittük, hogy a szezon legzajosabb estéi fognak lezajlani a színházban. Azt hittük, hogy a tavalyi láz jön vissza Dióssy Nusival, az „isteni Nusival, az aranyossal.“ Haj, de minden csoda csak három napig tart, s most a vendégszereplés harmadik estőjén józanul sóhajtnak fel:

— Hol van, de hol van a tavalyi láz?...

Megtörtént a szinte hihetetlen dolog. Dióssy Nusi tegnap este hirtelen, anélkül, hogy a Vig özvegy híres szerepét eljátszotta volna, elutazott. A vasuti állomáson megfogyatkozott hiveinek könnyes szemmel mondta s a kicsi fehér keze ököibe szorult:

— *Pfuj, ez a város!* Soha többet be nem teszem ide a lábam! Még bandériummal se hozhatnának vissza. Még feleségnek se jönnék vissza!...

Bizony, bizony. Kedden este a zsufolt ház közönségének a nagyobb fele cinikus mosolylyal nézett össze és a tapsok gyérültek s a hangulat előadás végére olyan fagyosra hült, hogy a Nusi hangszálaira ettől a hidegtől fátyol borult. Legalább azt állította tegnap este, hogy hirtelen berekedt. A *Tatarjárás* előadásán már üres ház gyilkos hidege áradt a nézőtérrel s Nusi az ajkára harapott s zöld szemében könnyek égtek.

Tegnapelőtt este aztán a közönség passzív rezisztenciája zajos tüntetésbe csapott át *Zsigmondi Anna mellett*. No, ezt már nem tudta Nusi elviselni s tegnap *hirtelen elutazott*. A közönség este nagy meglepetéssel konstata, hogy Dióssy helyett *Károlyi Leona* énekelte Glavari Hanna szerepét. És mosolyogva néz össze a publikum. Nini: minek nekünk Nusi?...

A szép Nusi bosszúsága pedig remélhetőleg három nap múltán eloszlik, mint a közönség egykori láza s vigasztalódik, mint már annyiszor, mikor csalódások érték...

Az se lehetetlen azonban, hogy a két hirdás közül a harmadiknak van igaza. Ez a harmadik, szintén hirlapi közlemény, ezekben számol be Dióssy Nusi vendégszereplésének megszakadásáról:

„Váratlan meglepetése akadt a „Vig özvegy“ tegnapi előadásának. Dióssy Nusi, aki oly fényes sikerrel kreálta a múlt évben a címszerepet, nem léphetett föl tegnap, annyira berekedt. Dióssy Popovics Miklós dr. színházi orvos kíséretében megjelent délután 6 órakor Erdélyi igazgatónál és betegsége miatt lemondta az előadást. A szerepet

Károlyi Leona vette át tőle. A közönség, midőn Kassai a szerepváltozást bejelentette, sajnálkozva vette tudomásul, hogy Nusit nem láthatja s aztán lelkesen tüntetett Károlyi mellett.“

Már most mi igaz a három hirdás közül? A legteljesebb most a bizonytalanság, amit legfeljebb maga Nusi tudna eloszlátai, aki azonban egy havi szabadságra üdülni, illetve vigasztalódni elutazott a Sämmeringre.

A POLITIKA HALOTTAI.

Vér és erőszak. — Kossuth és Justh vizsgálata.

Távirati tudósítás.

Arad, május 21.

A két függetlenségi párt vezére úgy látszik nem elégszik meg azzal a pusztitással, melyet vetélkedésük a koalícióban az ország mérhetetlen kárára okozott. Kortes körutjuk alkalmával egymást támadják, szidják és kicsinyítik. Ha csak a személyes ambícióik kielégítésére mulattatnák ezzel a páros viaskodással az országot, még csak megjárna. De tüzelik, izgatják egymás ellen a választókat s az alkotmányos küzdelem harcterén holtak és sebesültek szaporodása jelzi a választási nap közeledtét.

A függetlenségi párti haremddorral sikerülni fog az országot lángba borítani.

A miniszterelnök mai audienciáján, mely váratlanul történt meg, tájékoztatta a királyt a munkapárt fényes térhódításáról és megismertette az uralkodót a pártok kilátásaival.

Távirataink a következő politikai eseményekről számolnak be:

Khuen a királynál.

Khuen ma délben féltizenkét órakor külön kihallgatáson jelent meg a királynál. Ezen az audiencián első sorban a szerb kongresszus királyi biztosának kinevezését írta alá a király. Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár lett a királyi biztos. Ezenkívül a választási esélyekről tett jelentést.

Ujabb távirat jelenti: A mai kihallgatáson Héderváry miniszterelnök a politikai helyzetéről és a választási mozgalmakról tett jelentést a királynak. A kihallgatáson ezenkívül a folyó kormányzati ügyek is szőnyegre kerültek. A kihallgatás háromnegyed óráig tartott.

Hieronymi utja.

Hieronymi Károly e hó 25 én Zsombolyára utazik a munkapárt jelöltjének, Pirkner Jánosnak támogatására. Onnan este Szegeden át Csongrádra megy, ahol másnap, 26-án programbeszédet mond. A minisztert Pestről többen elkísérik.

Az aradmegyei románság állásfoglalása.

A Tribuna mai száma közli az aradmegyei román nemzetiségi párt felhívását. A párt felszólítja hiveit, hogy nemzetiségi jelölt hiányában Justh-pártira, amennyiben ilyen pártállású jelölt nincs, arra adják szavazatukat, aki az általános választójog hive. A munkapárti és Kossuth-párti jelöltekre ne adják szavazatukat. Kivételt képez a pácskai kerület, ahol Momák Döme dr. a Justh-párt jelöltje. Itt a párt nemzetiségi jelöltet állít Novák Aurél dr. személyében.

Két halott, sok sebesült.

Fogarásról jelentik: Fogarasmegye két választókerületében nagy izgatás folyik Vajda Sándor és Serbán Miklós érdekében. A templomok előtt kortescédulákat osztogatnak és azt hirdetik, hogy az 1849 ik évi események megisméllődnek. Margierin községben a tömeg megtámadta a csendőröket, akik kénytelenek voltak fegyverüket használni. Két román választót agyonlőttek, s többeket megsebesítettek. A főszolgabíró katonaságot kért a rend helyreállítása érdekében.

Korteskedő lelkes.

Balassagyarmatról jelentik: Tokay Lajos balassagyarmati szerkesztő nyílt levelet intézett a hercegprimáshoz amiatt, hogy a drégelypálánkai róm. kat. káplán — az esperes-plébános engedelmével — fülbegyónásnál csak annak hirdett bűnbocsánatot, aki megígérte, hogy a néppárt jelöltjére, Rónai Mihályra szavaz; továbbá a hittanórában azt hirdeti a gyermekeknek, hogy a néppárti jelöltet virággal, az ellenjelöltet pedig kövel dobálják meg. Ugyanez a káplán a leitatott pártihivekkel naphosszat táncol az utcán fényes nappal, reverenciában.

Kossuth — Justh ellen.

Nyiregyházáról jelentik: Kossuth Ferenc ma Kemecsőre érkezett a Kossuth-párti jelölt támogatására. A nagygyűlésen Kossuth háromnegyed óras beszédben támadta Justhet és pártját. Beszél a pártszakadásról, melyért Justh ot okolta, kijelentette, hogy hive az önálló banknak. Az általános választói jogra nagy szükség van, de a nemzetiségiakkal szemben a magyarság szupremációját mindenképpen biztosítani kell.

Letartóztatott káplán.

Egy Justh párti lap tudósító jelenti: Babó Zoltán battonyai Kossuth-párti jelölt Csanádapécán programbeszédet tartott igen kevés választó előtt. A bevonulást a Justh Gyula elleni körlete alatti függetlenségi és 48 as párt választói is végignézték. A Babó pártjához tartozó Fehér Imre, róm. kath. segédlelkész a bevonulást a legnyugodtabban szemlélő függetlenségi polgárokat a legkisebb ok nélkül legazemberezte, lecsúrhézte. A több száz főre menő függetlenségi polgárok magatartása az inzultusra oly fenyegető lett, hogy Urbanics Kálmán szolgabíró kénytelen volt a tömeg feloszlását elrendelni. A káplán ellenszegült, sőt mikor Urbanics Kálmán szolgabíró őrizetbe vételét helyezte kilátásba, a szolgabíró ellen is sértő kifejezéseket használt. A szolgabíró erre Fehér Imre káplán őrizetbevételét rendelte el, a káplán azonban ennek dacára oly ellenszegülést tanusított, hogy karhatalmat kellett vele szemben használni és 3 lovas- és 2 gyalogsendőr közrefogva kísérte a község házára. Innen személyazonosságának igazolása után szabadon bocsátották.

Justh Gyula körutja.

A „Politikai Híradó“ jelenti, hogy Justh Gyula ma érkezett a dunántuli kerület Nagybajom községébe Gál Gasztonnal és Ritzinger János, a lengyeltóti kerület jelöltjével. Justh Gyulát nyolcvan tagu lovasbandérium várta és óriási díszfelvonulással kísérte a községbe. A hölgyek virágcsóval fogadták a vendéget. Dél előtt fél kilenc órakor a nagyvendéglő előtt volt a nagygyűlés, amelyen körülbelül 3000 ember volt jelen. Elsőnek Ritzinger beszélt, utána pedig Justh Gyula.

ZSAROL A NAGYAPA.

A német nevelő nő tragédiája.

Távirati tudósítás.

Arad, május 21.

A múlt év őszén történt — a lapok sokat irtak róla, — hogy egy fiatal, szép berlini leány öngyilkosságot követett el Budapesten. De mielőtt saját életét elpusztította, kis fiúgyermeknek adott életet és az volt oka öngyilkosságának. A jó családból való leányt a szegényérzet kergette a halál karjaiba. Végzetes tettét megelőzően, levelet irt Berlinben lakó édesapjának, Mühlhaus Vilmos műszerésznek, akivel közölte, hogy nem saját hibájából tért le a tisztesség útjáról. Nem is csábították el olyan módon, ahogyan fiatal, tapasztalatlan leányokat elcsábítani szoktak. Neki választani kellett kenyér és becsület között. Gazdája, akinek három gyermekét nevelte, folyton szerelmi ajánlatokkal üldözte s amikor megsokalta az ellentállást, azonnal fenyegette meg, hogy elbocsájtja szolgálatából.

— Nem akartam kikerülni az utcára — írta levelében — mert láttam, hová jutottak azok a szerencsétlen társnőim, akik hely nélkül, magukra hagyatottan élnek ebben a nagy, bűnös városban.

A Mühlhaus Adél tragédiáját, amely nem tartozik a ritkaságok közé, igazán nem lenne érdemes felújítani. Alig mulik el nap, hogy a kenyérért való tülekedésben, az életért való örökös harcban, fehér, ártatlan teremtések el ne véreznének. Az idegenből ideszakadt, tragikus halált halt leány a tetemnéző acélasztalról kikerült a rákosi temetőbe, kis fiát pedig az állami gyermekmenhelyen helyezte el a rendőrség. És itt pont következnek a szomorú történet után, ha Mühlhaus Vilmos nem vállalt volna bűnös szerepet a tragédiában.

A berlini kereskedő érdeklődni kezdett az iránt, hogy ki a csábítója szerencsétlen leányának, ki az apja a lelencházban nevelődő kis, ismeretlen unokájának? Ez év elején egyik budapesti információ-irodát bízta meg a homályban rejtőző apa kifürkészésével s ugylátszik, az iroda felületesen nyomozott, mert Mihályi József dr. főiskolai igazgatót nevezte meg a műszerkereskedő törvénytelen vejének. És ez idő óta, ugyszólván, türethetetlen lett az igazgató élete. Alig mulik el nap anélkül, hogy a Fehérsás-tér 10-ik számú házában lévő lakásán, kellemetlen levél ne várakoznék reá. Eleinte még csak tisztességes, kereskedői nivón és hangon tartott leveleket kapott, amelyekben Mühlhaus arra kérte, gondoskodjék a kis árváról.

Mihályi József dr. nem tudta, miért tisztelt meg soráival a berlini ember és közelebbi meggyászokat kért. Erre Mühlhaus már kevésbé udvarias levélben, értésére adta, hogy ő volgyermekének megrontója, ő kergette öngyilkosságba Adélt és igazán az a legkövetsebb amit kérhet tőle, hogy lássa el kis gyermekét, vegye ki a lelencházból, ahol bizonyára rossz helyen van és vigye haza, saját házába. Az isola-igazgató, aki nős ember s aki Mühlhaus délt még csak hírből sem ismerte, erőlyes lényben fölkérte a berlini nagyapát, hogy kiméllyen zaklatásaitól, mert neki semmi közbe a leány tragédiájához, sőt a lelencházban élő gyermekhez. E levél után Mühlhaus nagyon szigorú lett. Rövid, de annál fenyegető felszólításokat intézett Mihályihoz.

— Nő, ha nem gondoskodik elhagyott unokámról és nem küld pénzt nekem, hogy elláthassam gyermekét, följelentem.

Mühlhaus utóbb már annyira munkába vette az isolaigazgatót, hogy naponként kel-

lemetlenkedett neki leveleivel, sőt újabban, nyitott levelezőlapokkal tisztelte meg. E héten pedig levelet irt a lelencház igazgatójának, akivel közölte, hogy a kis fiúnak Mihályi József dr. az édesapja.

— Ne tartsák ott unokámat — írja Mühlhaus — az apja jól szituált, előkelő ember, gondoskodhatik róla. Elég teher az államnak azokat a gyermekeket eltartani, akik igazán rászorulnak.

A lelencház igazgatója érintkezésbe lépett az isolaigazgatóval, aki ezek után látta már, hogy szép szerével nem veheti elejét a zsaroló kísérleteknek. Mihályi József dr. a főkapitánysághoz fordult és elmondotta, hogy semmi közbe Mühlhaushoz, az unokájához és leányát sem látta soha az életben. Felmutatta a nagyapja zsaroló leveleit, amelyeket a főkapitányság elküldött a berlini rendőrigazgatóságnak, hogy indítson nyomozást Mühlhaus Vilmos ellen.

A miniszterelnök a választásokról.

Beszélgetés Khuen gróffal.

Távirati tudósítás.

Arad, május 21.

Az a vad és erőszakos izgatás, amelyet a hatalomból kicsöpött pártok emberei véghez visznek, hogy veszélyeztetett mandátumaikat megvédelmézzék, megszólalásra bírta ma Héderváry gróf miniszterelnököt. A kabinet feje hevesen elítélte azt a terrort, aminőre — mint mondotta — még egyáltalán nem volt példa. A politikai helyzetről és a kormány kilátásairól is érdekes kijelentéseket tett, amelyeket a következőkben ismertetünk:

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt ma délelőtt egyik budapesti lap munkatársa meginterjúvolta. A kormányelnök a politikai helyzetről a következőket mondotta:

— Bizony elvadultak kissé az állapotok nálunk. Ily féktelen izgatás azerteszét az egész országban még nem ment végbe Magyarországon, mint most. Imitt amott voltak kitörések máskor is, de most valósággyal vulkanikus erupcióktól reng az ország. Ez azonban egymagában még nem volna baj. Az indulatok idővel mindig lecsillapulnak, akár a komoly munka révén, akár kimerülés által és végre is a féktelen izgatás nem lehet célja egy pártnak sem. A főhibát én nem itt látom. Nem tévedek, ha azt hiszem, hogy a városoké a főszerep a választásokon, még ha számszerűleg a kerületeknek csak egy tizedrészét teszik is ki. De a példaadásnak óriási a kihatása a vidékre, tehát az egész országra. Már most képzelje el csak azt a lehetetlen állapotot, amiről soha életemben se hittem volna, hogy előállhasson, hogy a városok kivétel nélkül és egytől-egyig csupa aktív minisztert vagy államtitkárt kívánjak, sőt követeltek jelöltekül és én hiába magyaráztam az illető uraknak, akikkel ez irányban tárgyaltam, hogy vannak más országos nevű vagy kevésbbé hírneves urak is, akiket felléptethetnek és hiába kértem őket, hogy vegyenek maguk közül való férfiukat. És tudja-e mi volt a válasz?

— Kérem, épen mostanság nincsen odahaza ilyen leltári érték.

— No ez öreg hiba, mert ha a magyar városok így fogják fel a helyzetet, ez a példa ragadós, tönkre teszi a vidéket és akkor minő perspektíva tárul szemünk elé?!

— Milyenek a választási kilátások? — kérdezte az újságíró.

— Nagy általánosságban mondhatom, hogy nem rosszak. Én sohasem voltam optimista és legyűröm a magam igazságát. Ha nem is mutatkozik mindenütt rajongó lelkesedés pártunk iránt, de tény, hogy barátságos a hangulat.

Végül kijelentette a miniszterelnök, hogy az ő álláspontja tiszta, világos és félreérthetetlen: az országot kivezetni a konszolidáció útjára. Helyét minden pillanatban kész átengedni az arravalóbbnak. Mindegy neki — és itt megmondta névszerint — kinek. Mert mindenképen meredek lejtőn van az ország: pénzügyileg, politikailag egyaránt.

— Személyes ambícióim nincsenek, nem is lehetnek már, végezte a miniszterelnök. Megengedhetem magamnak azt a lukszust, hogy teljes önzetlenséggel járjak el minden tekintetben. Ezt elhibeti nekem.

Budapestről jelentik: A belvárosi munkapárt ma este Khuen gróf tisztelésére banketet rendezett. Az első felköszöntőt Heinrich Alajos pártelnök mondotta Khuenre. Orvoshoz hasonlította a miniszterelnököt, aki a nemzet baját szerencsésen ismerte fel.

Khuen felszólalásában kijelenti, sohasem hitte volna, hogy valaha betölthesse a házi orvos szerepét. Azt el kell ismernie, hogy bizonyos tekintetben találós volt a hasonlat. Ha vissza gondol működésére, arra a meggyőződésre kell jutnia, hogy sokszor a diagnózis megállapítása volt a feladata és sokszor a diagnózis megállapításának köszönhetette a sok küzdelmet és azok következményeit, amelyek néha igen súlyosak voltak ránézve. Most is ily szerepkörbe jutott és azt hiszi, hogy talán belső intenció volt az, amely oly különös viszonyok között erre a szerepre juttatta. Félelem szállotta meg a nemzet sorsának bizenytalansága felett és ez újabb diagnózisra és új szerep vállalására készítette. Bevallhatja, hogy soha oly jó diagnózist meg nem állapított, mint most. Eltalálta a nemzet azon óhaját, hogy felszabaduljon végre egy marazmikus álomból, melybe belesodortatott akarata ellenére. A nemzet nagy betegsége ment keresztül. Ennek okait alkatlan lesz holnap elmondania, mikor szélesebb körben beszél. Igen közel állunk alkotmányos életünknek egyik nevezetes momentumához, a választásokhoz. Az előkészületek már be vannak fejezve. Avval az erős hittel megyünk bele a választásokba, hogy midőn jó ügyet képviselünk, nem fog elhagyni a szerencsét. De nemcsak ebben bízunk, hanem abban is, hogy erőnkhez képest visszavarázsoljuk a nemzet elmúlt szép, aranyos napjait.

— Teljes bizalommal megyek bele a csatába, környezve önöktől, kik megtisztultak bizalmukkal. Ez a meggyőződés hassa át a nemzet többségét és akkor örömmel fogok visszagondolni az orvos szerepére. Sok küzdelem áll előttünk, de reméljük, ha nem is fogjuk mindjárt elérni a győzelmet, szívós kitartással eredményhez jutunk.

GYÁSZROVAT.

Határozás. Súlyos csapás érte Virágh Lajost, Aradváros főmérnökét. Felesége, született Turay Anna, 48 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Holnap, e hó 22-én, d. u. 4 órakor temetik a Tököl-tér 6. számú gyászházából.

HIREK.

A vihar pusztításai.

Távíratok tudósítás.

Arad, május 21.

Magyarország és a külföld több városából a vihar pusztításairól kaptunk táviratokat.

Temesvárról jelentik: Horváth Pál. negyvenhét éves ligeti bérlő tegnap délelőtt Temesvárra jött, dolgát elintézendő. Délután hazautazott a bázisai vonattal, melynek Liget állomásán kocsija várta. Dancsika János nevű barátjával ült fel kocsijára, de alig haladtak néhány lépést, nagy zivatar kerekedett és mogyoró nagyságu jégdarabok hullottak. Az egyik villámcsapás a kocsit érte és Horváthot agyon-sujtotta. Horváth szörnyethalt, míg a mellette ülő Dancsikának, a kocsisnak és lovagnak semmi bajuk sem történt. A gyászos véget ért Horváthot özvegye és hat gyermeke siratja. A család iránt nagy részvét nyilvánul meg.

Csebzáról jelentik, hogy ott tegnap este hat óra tájban különös vihar dult. Kelet felől forgószél közeledett a község felé, amely a házak tetejét megbentotta és amerre elvonult, a fákról leperzselte a leveleket. Leperzselte, mert a forgószél forró volt. A forgószél nyugat felé vonult el és körülbelül husz-huszonöt ház tetejét megrongálta. Később Csebzától nyugatra több ilyen forgószéltilosért láttak elvonulni.

Grácból jelentik: A múlt éjjel a Rábavölgyben rettenetes felhőszakadás dühöngött. A kiáradt folyó nagy területet elöntött, köztük az épülőfélben levő elektromos művek munkáshelyeit. Az itélet-idő alatt a barakokban tizenkilenc töt munkás aludt. A rohanó ár el söpörte a barakokat, s mind a tizenkilenc munkás a vízbe fuladt. A vízbefultak közül eddig tizenkettőt halásztak ki. Az árvíz az elektromos műveket is teljesen elpusztította. A kár sok millió koronára rug.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 22-én az időjárás: enyhe, nyugaton elvélve csapadék, zivataros.

— A munkapárt végrehajtó bizottságának ülései. Az aradi nemzeti munkapárt végrehajtó bizottsága hétfőtől kezdve naponta ülést tart délután 6 órakor a Batthyány-utca 20. szám alatt lévő pártirodában.

— A spanyol királyné halott gyermeket szült. Szomorú hír jön a szépséges spanyol királynéről. Ma kora hajnalban halott fiugyermeket szült battenbergi Ena, a spanyolok fiatal, szép királynője. Lebetegedéséről már napok óta különböző hírek terjedtek el s ma reggel teljesen váratlanul következett be a szomorú esemény. A királyné egészségi állapota kielégítő. Távirataink itt következnek:

Madrid, május 21. A királyné rosszullette megszűnt. Valószínűleg hamis lebetegedési jelek mutatkoztak rajta, aminők a trónörökös születését is jóval megelőzték.

Ujabb távirat jelenti: A királyné reggel három órakor halott fiugyermeket szült. A királyné állapota kielégítő.

Madridból jelentik: A halvaszületett infánst a családtagoknak s a jelenlevőknek megmutatták. A szomorú eset a királynét nagyon lesujtotta, állandóan sirögörcei vannak. Az orvosok kijelentették, hogy a királyné teljesen normális körülmények között, normális időben szülte meg gyermekét, úgy hogy orvosi beavatkozásra egyáltalában nem volt szükség. Alfonz király, akit a tragédiáról azonnal értesítettek, holnap érkezik Londonból Madridba.

— Elsülyedt hajók. *Marseilleből* jelentik: Tegnap óriási tengerrengés volt. Számos gőzös erősen megrongálódott, sok hajó pedig nem érkezett be a kikötőbe. Attól félnek, hogy elpusztultak a rajtuk levő emberekkel együtt.

— A munka ünnepe. Vasárnap délután az aradi munkásság egy tekintélyes része a szorgalmas, becsületes munkásságot s a józan törekvést szép, lelkes ünneplés keretében fogja méltányolni. Az aradi könyvnyomdászok szak egyesületének tagjai gyűlnek össze, hogy megérdemelt ünneplésben részesítsék egyik nagyra-becsült szaktársukat, a mindnyájuk által észintén tisztelt Joanovits Tivadart. Most volt ugyanis 25 esztendeje, hogy Joanovits Tivadar, az Aradi Közlöny éjszakai nyomdászemélynének, ennek a fáradhatlan betűszedő-gárdának munkavezetője, az Aradi Közlöny tördelője, megkezdte pályáját. Egy negyed század előtt a Réthy-féle nyomdából indult el Joanovits Tivadar arra az utra, ahol sok-sok verejték, de rendszerint kevés gyümölcs terem. Nemsokára azután, hogy felszabadult, Szegedre került, onnét pedig a fővárosba ment. Azután visszakérült oda, ahonnan elindult: hazajött és itthon folytatta a szorgalmas munkát, amely megteremtette a maga eredményét. Több mint tíz évvel ezelőtt az Arad és Vidéke tördelője lett, majd pedig az Aradi Közlönyhöz került és ma is itt teljesít szolgálatot kartársai és a nyomdavállalat osztatlan elismerése mellett. Talán fölösleges is külön hangsúlyozni azt, hogy az ujság készítésénél milyen fontos szerepe van a lap nyomdai intézőjének. Epp úgy a kultura szolgálatában áll ő, mint az ujságíró s ép ezért a technikai munka negyedszázados ünnepén a kultura terjesztőjéhez méltó meleg üdvözlésünket küldjük Joanovits Tivadarnak.

— Gyermekek alapítvány Mikszáth nevére. Budapestről jelentik: A Mikszáth-hölgybizottság ma délután Zsilinszky Mihályné, nyug. államtitkár neje indítványára elhatározta, hogy az Országos Gyermekszanatóriumban Mikszáth Kálmán és neje nevére 1000—1000 koronás ágyalapítványt létesít.

— Kinevezések a Mávnál. Félhivatalosan jelentik, hogy a Mávnál 58 gyakornokot fogalmazóvá, illetve mérnöké, 159 forgalmi napidijast és állomási felvigyázót hivatalnokká, 11 napidijast pedig műszaki gyakornokká léptetnek elő. A kinevezések május elsejétől kezdve bírnak érvénnyel.

— Szellemi párba a battonyai jelöltek között. A választási küzdelmek, kortesfogások között kétségtelenül a battonyai kerületben vezetnek országsszerte. A negyvennyolcas szocialista-párt jelöltje, Kormányos Benő szegedi ügyvéd tudvalevőleg egyetemet is ígért már Battonyának, ha őt választják meg, mert tudta, hogy ebben az ígértben nem licitálhatja túl egyik ellenjelöltje se. Ezt a kortes-siklit most a következő fogással tetézte a Kormányos pártja. Falragaszokon felhívja a párt Vertán Etele Justh-párti jelöltet, hogy a jövő vasárnap tartandó népgyűlésen jelenjék meg és vivjon szellemi párba Kormányos Benővel. Azt ajánlják Vertánnak: adjon föl valami témát Kormányosnak s az köteles arról a témáról egy óra hosszáig beszélni. Viszont Kormányos is felad majd Vertánnak valami témát és ő is beszéljen egy óra hosszáig — ha tud. Az a jelölt, aki a feladott tárgyról nem tud egy óráig szónokolni, köteles visszalépni a másik javára. Most Battonyán kíváncsian néznek a duellum elé, mert oda kiut az a vélemény, hogy akinek nagyobb a szája, abból lesz a jó követ.

— Uj doktor juris. Ifju Lócs Rezsőt, Lócs Rezső gazdasági tanácsos fiát a kolozsvári tudományegyetemen ma délben avatták jogtudorrá.

— Haverda Mariska — gazdag. Tegnap Kaposvárnak érdekes vendégei voltak. A Fiume melletti kis tengeri fürdőről, Portoréból Kaposvárra utazott Haverda Mária a gavallérjával, Vojtha Antallal. Egy ujságíró, aki még Szabadkáról ismerte őket, megszólította Haverdát:

— No hallja, — mondta a nagy nő — maguktól sehohsem szabadulhat meg az ember, magára meg külön is haragszom, mert Szabadkán olyan csunyákat irt rólam és ép oly csunyákat telefonált a pesti lapoknak. Mondja, még mindig kulturbestia vagyok?

— Minden rosszat, amit irtam, van szerencsém visszavonni. Emellett ne feledje el tisztelt asszonyom, hogy azt ist megirtuk Önről, hogy a világ legszebb és legkedvesebb asszonya.

— Még hazudik is. Maguk szóról-szóra ezt irták: A világ legkedvesebb, legdémonibb, szépfejú kulturbestiája. De megbocsájtok magának és a többieknek is, — mert nem tudok senkire haragudni.

— És most mondja meg nekem tisztelt asszonyom: honnan és hova?

— Portoréból jövök. Budapestre utazom, mert az ügyvédem hivatott, már el is felejtetem, miért. Tudja, nem érdekel az ilyesmi; az a fő, hogy pénzem van, sok pénzem. Akarja, hogy hozassak magának egy üveg pezsgőt?

— Köszönöm, majd máskor.

— Mondja, jobban nézek ki mint a fölmentéskor?

— Határozottan.

Vojtha panaszkodott, hogy még mindig nem intézték el a névmagyarosítási kérvényét.

— Eljegyzés. *Morgenstern* Gyula ismert aradi fogorvos bájos és szeretetreméltó leányát, Sacikát eljegyezte Nyári István, az Aradi Polgári Takarékpénztár tisztviselője.

— *Kell Manó cég ajánlja csipke és szalag különlegességeit. Telefon szám 678. 652*

— Elítelt botrányhősök. Aradváros kihágási bíróságánál ma tárgyalta Bedő Árpád dr. a Tisza István gróf bevonulása alkalmával botrányt okozó egyének ügyét Tizenkilenc vádított ügyében hozott ítéletet a bíró és ezek közül kilenc felmentéssel nyert befejezést. Ezek Farkas Károly napszámos, Domsa György eszma-dia segéd, Jáger János cipészsegéd, Égető Imre lakatossegéd, Zsiday György napszámos, Katona Imre kereskedő és Wolman Emil fogtechnikus. Wolmant azért mentette fel a bíró, mert a detektívek megállapították, hogy nem ő dobott tojást, hanem a járdaró Kerpel Izsó üzlete előtt egy jó ruhás hölg dobta oly módon, hogy a magasba hajtva esett a tojás a földre. Ezért látszott úgy, mintha az emeletből dobták volna. Ezt látták a Kerel üzletében alkalmazott Bajnok Erzsébet és Dífner Jolán urleányok. Rendőrnek nem szólhaak, mert nem volt rendőr a közelben, s mire érkezett egy rendőr az ismeretlen hölgy kerek oldott. A kihágási bíró elítélte, Czerman Jánchen-testanoncot négy napi elzárásra mert kiet és tojást dobott. Minthogy vádított még 1 éves nincs, a büntető novella értelmében pörbüntetésre nem ítéltető. Hangrád Mihályt atóság elleni engedetlenségért négy napi zárásra, Sztankó Jánost mert követ dobott, hém napi elzárásra, átváltoztatható 50 korona pörbüntetésre és végül Juhász Pétert ugyanena büncselekményért ugyanolyan pénzbüntetéssel sujtotta. A többi vádítottak ügyében anyomozás kiegészítését rendelte el a bíró.

— Öngyilkos állomásfőnök. Miskolcra jelentik: Fülel állomás főnöke, Palásti özssef főellenőr már régen súlyos idegbajban szenved. Ma reggel, mikor még családja alt, a hatvan éves férfi kiment a szőlőjébe sziven lötte magát. Azonnal meghalt.

— Dr. Takáts Menyhért érettségi vizsgálobizottsági elnök. Az aradi kir. főgimnázium ez évi érettségi vizsgálobizottsági elnökévé a vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Takáts Menyhért jászóvári apátot, főrendiházi tagot nevezte ki. A nagynevű főpap nem ismeretlen Arad közönsége előtt. A múlt évben a kath. kör egyik felolvasó-estélyén szerepelt Aradon, egyszerre meghódítván a nagyközönség rokonszenvét. Ugyancsak ő volt a tavalyi tanévben is az érettségi vizsgálat elnöke, mely alkalommal nagy tudásának, atyai jóakarátának, továbbá a tanulók iránt érzett őszinte szeretetének nagy része volt a vizsgálat eredményének fényes sikerében. Ez idel kiküldetését úgy a főgimnázium tanári testülete, mint az érdekelt szülők és első sorban a tanulók a legnagyobb örömmel vették tudomásul.

— Szerencsétlenségek az angol király temetésén. Londonból jelentik: Edvard angol király temetésén nagyon sokan jártak szemencsétlenül. A polgárok és katonák egymás után dültek ki a sorból. Kilenc órákor már ely nagy volt a sebesültek száma, hogy a katonai orvosi kart is mozgósítani kellett. A legtöbb sebesülés nap-szurás következtében állott be, de történt sor más katasztrófa is. Egy asszony leesett az erkélyről, s mindkét lábát eltörte. Az asszony esése következtében két ember halálosan megsebesült. A Hyde parkban egy gyerek leesett egy fáról, öt ember súlyosan megsebesült ennek következtében.

— Iparpártolás. Az iparvédő szövetezés rendes pénteki értekezletén a szövetezés egy tagja panaszt emelt egyik kereskedő ellen, aki őt azért mert magyar gyártmányu árut kért, az üzletéből kiutasította. A szövetezés pénteki ülésében tárgyalta az esetet és a kereskedő eljárását elítélte. Minthogy hasonló incidens a vásárló közönség egy részét megfélemlítheti és ezzel a szövetezés megindított mozgalmát károsan befolyásolhatja, a szövetezés szükségesnek tartja ezt az esetet nyilvánosságra hozni, és a fogyasztó közönséget felkéri, hogy hasonló esetekben orvoslásért és védelemért teljes bizalommal a szövetezéshez fordulni sziveskedjék.

— Az Aradi Közlöny panaszkönyvéből. A következő panaszos levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztőség! Önökhöz vagyunk bátrak, mint a leghiggadtabb napi laphoz fordulni, hogy befolyásukkal kegyeskedjenek odahatni, hogy a már félig kész ingyen fürdőt a városi mérnöki hivatal elkészíttesse; hisz a város havi fizetések ácsai munka hiányában sétálnak, nemhogy az ingyen fürdőket teljesen elkészítenék. Most a „Neptun” nincsen készen, elvitte a víz: tehát oda elmenni lehetlenség s így az ingyen fürdőre van az egész Sarkad városrész is utalva. Ezzel éppen úgy vagyunk, mint a jégberlettel. A város a mai napra ígerte a jégkihordást elkezdni, a pénzt is jó előre többen beküldték az adott címre, hogy valahogy késedelem ne legyen s mi történt? a pénzt a vágóhid igazgatósága visszaküldötte. Nincs a városnak a gép felállítására kötése a szállító gépgyárossal? Vagy Arad mindig olyan ügyefogyott város marad? Teljes tisztelettel többek nevében F. K.

Ami a jégre vonatkozik, megjegyezzük, hogy a gyárhoz szükséges felszerelések a töltéscsuszamlás következtében Szajolnál vesztelnek, s mihelyt a forgalom a vonalon megnyílik, működni kezd a jéggyár is. (A szerk.)

— Tűzoltók sztrájkja. Nyiregyházáról írják: Az ufehértói tűzoltók sztrájkba léptek, mert a legénységnek differenciái támadtak felebbvalóikkal. A sztrájk érthető izgalmat keltett a községben, mert a mostani forróságban könnyen tűz támadhat és a lakosság ki volna téve, hogy a kipróbált tűzoltóság nem vesz részt a tűzoltás munkájában.

— Magyar mánások és hölgyek a repülőgépen. Páratlan az a nagy érdeklődés, amely az egész kontinens aviatikusai részéről a június 5-én kezdődő budapesti repülőgépverseny iránt tapasztalható. Alig van a világon számottevő, sőt olyan másodrendű aviatikus is, aki nem jelentette volna be, hogy a versenyekben részt óhajt venni. Már eddig több mint 50 első-rangu nevezésről számoltunk be, köztük: Pauhan, Latham, Farman, Rouzier, de la Roche báróné, Efimoff, Etrich világhírű aviatikusok jelentkezéséről, s a mai napon ismét öt újabb nevezés érkezett a Magyar Aero Klub igazgatóságához. Paul Eugelhard, porosz kapitányt, a legjobb Wright pilotát két géppel küldi a budapesti meetingre a Flugmaschine Wright G. m. b. H. Székely Mihály mérnök Budapestről saját szerkezetű oldalegyensúlyozóval ellátott biplánjával, mely Daracqu motorral van ellátva, jeleztette be részvételét. Egy időben érkezett ma Párisból két Farman pilotának, Chavez és Paul-nak nevezése, akik Farman biplánnal fognak felszállni. Hans Krastel, Anzani motoros Blériot monoplánnal érkezik Münchenből, ahol a napokban kiváló eredményű felszállásokat végezett. Végül egy magyar aviatikus jelentkezett, Fiola János, aki egy Blériot típusu gépet többféle módosítással átforgált és saját készítésű három hengeres motorral látott el. A versenyek egyik nagy szenzációja lesz az a repülés, amelyet Etrich és Pichoff ma jelentettek be a versenyek végrehajtó bizottságának. Ez a két zseniális aviatikus hajlandó a repülőversenyterén összesen husz alkalommal utassal együtt felszállni. Mindenkik olyan gépet hoz magával, amelyben egy utas is helyet foglalhat. Kérték, hogy a Magyar Aero Klub intezzen felhívást a közönséghez, hogy jelentkezzenek utasok a felszálláshoz. Kétségtelesen, hogy a magyarok részéről jelentkezőkben nem lesz hiány, sőt az előkelő világ színe-java is bizonyára fel fog szállni a kiváló repülőmesterekkel. Így már a mai napon kifejezték Windischgrätz Lajos herceg, Karolyi Imre gróf ifj. To nay Lajos, Gálos Kálmán és Edelsheim Gyula Lipót báró, a repülőversenyek szervező bizottságának tagjai, hogy *fel fognak szállani* és teljesen bizonyos, hogy az Aero Klub több előkelő tagja fölrepül Etrichel és Pichoffal. Igen érdekes mozzanata lesz a versenynek az is, hogy az aviatikusok közül Pichoff és Ilner a verseny közben felelőségüket is magukkal viszik. De nemcsak az aviatikusok jelentése ilyen nagyarányu, hanem rendkívüli nagy a közönség érdeklődése is. Külföldről, a világ minden tájáról tömegesen érkeznek az előjegyzések a legelőkelőbb urak részéről, akik egyszermind arra is kéri az igazgatóságot, hogy az elszállásolásokról is gondoskodjék. Az érdeklődés olyan nagy, hogy már eddig 274 páholyt jegyezték elő a meeting egész idejére, de ép ilyen nagy az előjegyzés minden más helyre is. Ép ezért a közönség érdeke, hogy a jegyről ne az utolsó pillanatban, hanem már előre gondoskodjék. Hétfőtől kezdve úgy a Menetjegyvirodában és a repülőverseny iradában, valamint a főváros minden nagyobb tözsdéjében kaphatók lesznek a jegyek. A vidékről felrándulók természetesen a vasuti-jegyvel váltják meg a repülőversenyre szóló belépő jegyeket.

— Jánossyt kitiölték a fővárosból. Budapestről jelentik: Jánossy Aladár, akit tegnap este a VI. kerületi kapitányságról átvittek a toloncházba, az elmúlt éjszakát ott töltötte. Ma délelőtt 11 órákor László Gusztáv rendőrtanácsos maga elé hivatta Jánossyt és közölte vele, hogy *öt évre kitiltotta a főváros területéről*. Jánossy csak azt kérte, hogy a saját költségén utazhassék el a fővárosból. Ezt meg is engedték neki. Összesen 19 korona volt nála. A keleti pályaudvarra detektívek kísérték ki Jánossyt és mihelyt a jegyét megváltotta, szabadjára eresztették. A detektíveknek nem akarta megmondani, hogy hova utazik, mert nem akarja, hogy foglalkozzanak vele.

— Felhívjuk a nap és esőernyő, ugyszintén fűzővásárló közönség szives figyelmét Varga D. Dani fiatal törekvő kereskedőnek mai számunkban közzétett hirdetésre, ki is az Arad, Andrásy-tér 20. sz. alatt levő temesvári ernyőgyár fióktelep vezetését átvette.

— Szocialisták egymás közt. A következő sorok közlésére kértek föl bennünket: Varga Ferenc az aradi lapokban egy nyilatkozatot adott le, amelyre a következő a válaszom: 1. Nem igaz az, hogy én a függetlenségi gyűléseken mint a munkások megbízottja beszéltem volna, pedig erre lett volna jogom, mert igenis sokan vagyunk akik az Ön jelenlegi politikai munkálkodásával nem vagyunk megelégedve; azonban, hogy a lapok ezt így írják meg és ez a párttitkárnak nem tetszik, erről igazán nem tehetek. 2. Hogy jelenleg nem vagyok a pártvezetőség tagja, nohát ennek meg igazán Varga Ferenc az oka. Négy év előtt voltam az, és becsületesen kivettem a pártéletből a részem, de mióta Ön Aradon van, azóta visszavonultam, mert én először a gazdasági szervezkedésnek vagyok híve, azután a politikainak, nem pedig mulatságrendezésekben és a szenvedélyek összetorlódásában keresem a párt munkaprogramját. (Lásd betegségyező választás, képviselőjelölés stb.) A tegnapi nyilatkozat eszméje nem a pártvezetőségtől, hanem Varga Ferencétől ered, ő kezdte el, én tovább nem folytatom. Gruber Imre.

— Hibaigazítás. Tegnapelőtt megirtuk, hogy a rendőrség a Tisza-tüntetés alkalmával előállította Katona Imrét is. Most megbízható helyről kijelentik nekünk, hogy Katona Imre nem kereskedő, hanem a Stern Cecilia cég tagja, s nem dobált, hanem csak szemlélője volt a bevonulásnak s így a rendőrség tévedésből szólította föl igazolásra. Ezt a tévedést azonnal igazítjuk helyre, hogy a Katonáról szóló adatokat a rendőrségtől kaptuk s annak alapján irtuk meg.

— Orvosi hír. Czirfusz Dezső dr. kir. tanácsos ismét a Stóosz-fürdő kotelékebe lépett és fürdőorvosi működését ott megkezdette. 2218

— Letartóztatott váltóhamisító. A ceglédi rendőrség ma letartóztatta Bagosi Ferenc nevű egyént, aki a ceglédi hitelbanknál egy váltót akart leszámíttatni, amelyen Szabó Béni postatiszt szerepelt, mint forgatmányos. A takarékpénztár igazgatója telefon utján kérdezte meg Szabót, hogy aláírása valódi-e és mintám ezt Szabó tagadta, a rendőrségnél jelentést tettek az esetről. Bagosi Ferenc Fekete Sándornak mondta magát és nála ilyen úvré szóló arcképes igazolványt találtak. A rendőrségnél bevallotta valódi nevét.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban május 20-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Bence Pál munkásnak Katalin nevű leánya, Tornyai Sándor gépésznek Ilona nevű leánya, Szekeres István postásnak Béla nevű fia. Meghalt: Szilvási Nándor 58 éves magánzónó, Majláth János 67 éves lakatos. — Május 21-én született: Molnár János asztalosnak Rozália nevű leánya és József nevű fia (ikrek), Végner József asztalosnak Dezső nevű fia, K. Szabó Sándor színésznek Eszter nevű leánya, Szabó Gyula városi kézbesítőnek György nevű fia. Meghalt: Kondorossi Kálmáné 42 éves ácssegéd neje.

— Dr. Wiener Gyula fogorvos tisztelettel tudatja klienseivel, hogy helybeli és interurbán telefont vezetett be 768. számmal.

— Tulzsfolt raktár miatt az összes női bőrtáskák, selyem ridikülök, kofferek, pénz, szivartárcák és más bőrárúk, valamint tennisz verők, fociballók, kerekas korcsolyák, mélyen leszállított árban lesznek eladva Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrásy-tér 15. Telefon szám 506. 1761

— Nádor J. késműves Arad (Minorita-palota.) Megérkeztek a legjobb hajsütővasak, ugymint hajfodorító Marcell és ondolirozók. Ajánljuk a sportolók részére kerekas korcsolyáit. Sportegyletek előnyben részesülnek. 1881

— Felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét a Braun féle férfi és gyermekruhákra, melyek mélyen leszállított árban kaphatók Forray utcában, (gr. Nádasdy palota.) 2266

— Francia Nőkörök legbiztosabb készítésére —
— házilag — a hikor aroma 1 üveg 60 fillér
Vojtak és Weisknál. 279

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyterápia
SALVATOR
vese- és hólyagbajoknál, köszvényeknél, aszkorbati-
betegségnél, vörhenyűnél és hurutos bántal-
maknál kitűnő hatás.
Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kispesti Árványintézetekben és gyógyszertárakban.
SCHULTES ÁGOST Gyógy-Élelmiszer-Fabrikátó
Világosi, Budapest, Károlyi utca 2.

TARKASÁGOK.

★

(A búbajos szer.) A patikushoz beállított egy szegény román asszony és sirva panaszoit:

— Jaj domnule, domnule, engem megcsal az uram!

— Igen? No ez érdekes.

— Bizony, a szomszédasszonnyal csal meg. Egészen megbabonázta az a boszorkány.

— Jó, jó, de hát mi közöm nékem mindehhez? Intézzék el ezt az urával!

— Hát én egy olyan port akarok, ami elrontja a szomszédasszony búbáját és amitől az uram megutálja őtet.

A gyógyszerész elmosolyodott.

— Hm! És kitől hallotta, hogy van ilyen szer?

— Senkitől. De ha van olyan szer, amitől belészeret valakibe az ember, hát akkor bizonyosan van olyan is, amitől kiszeret belőle.

A patikárius egy kis dobozt megtöltött szörnyen büzlő assa foetidával és átadta a szegény asszonynak.

— Itt van ez a por, ezt keverje a szomszédasszony ruhájába és meglátja, hogy használni fog.

Az asszony néhány nap múlva újra jelentkezett és a patikárius kíváncsian kérdezte:

— No, használt?

Az asszony halálkódva mondta:

— Oh, használt bizony, a jó Isten áldja meg érte! Sőt most még egy porciót kérnék belőle!

— Ejha! Ez is magának kell?

— Nem, instállok, est a lányom ruhájába fogom belekeverni, mert nagyon kerülgetik a legények...

★

(Egy betű.) Egy fiatal házaspár faluról hozott be magának cselédet.

Jó leány volt, dolgozó, szorgalmas, becsületes, nagyon meg voltak vele elégedve és éppen ezért roppant sajnálták, mikor egy reggel, ahogy felkeltek, hült helyét találták. Egy levelet találtak a kamrájában, amelyben ez volt:

„Naccsága, tessék megbocsátni, nem maradhatok, mert elszökött a honvágy”.

Fogadtak helyette egy másik cselédet, megint csak egy parasztlányt. Az is nagyon derék, rendes lány volt, de egy szép reggelen ez is eltűnt épp úgy, mint a másik. Ő is hagyott hátra egy levelet, szintén helyesírási hibákkal és egy betű különbséggel az előbbitől azonos szövegűt. Az ő levelében nyanyis ez volt:

„Naccsága, tessék megbocsátni, nem maradhatok, mert elszökött — a Lonvégy”.

★

(Az uraság meg a góbé.) Egy aradi ur nő jegyezte föl ezt a jóízű székely mondást, amelyet Szovátán hallott.

A szomszédjukban a meredek Kalondára kaspaszkodik föl a székely két apró lovával. Szembe lefele jön az uraság pompás teliverekkel. A székely nem bír, amas meg nem akar idejére kitérni, összeakadnak. Az ur dühösen ugrik ki a hintóból, elkezd szidni a székelyt:

— Adta parasztja, felpofozlak, felrugdallak... Nézze meg az ember!

És egyik ilyen ígérlet röpül a másik után a székely felé. Jó darabig csak állja ezt a székely és vesződik a szekérével, de aztán elfogy a türelme, föltaszítja a pipaszárával a homlokából a kalapot, és csak ennyit mond:

— Hát én addig mit csinálok?

Új könyvek.

* **Váratlanul.** Az Egyetemes Regénytár népszerű gyűjteményében jelent meg Croker pompás regénye, a „Váratlanul,” amely bizonyára meg fogja sokszorozni a kiváló angol író amugy is nagyszámu híveinek gárdáját. Gyönyörű szerelmi történetének hősei igazi emberek, akiknek lépéseit, tetteit az élet igazgatja. Holroyd György szerelmében a szép és szerény Betty iránt, végtelen tragikumot érzünk, amelynek komor felhői csak egy nagy, tisztító lelki vihar után oszlanak el, hogy utána tisztán és nemesen találhasson egymásra a két szerelmes. Az örök emberi érzések küzdelmének pompás, művészi rajza mellett Croker ebben a regényében is igazi művészi erővel plasztikusan tárja fel előttünk az angol társadalmi élet és India búbajos, csodás világát. A történet mindkét helyen játszódik és emellett még a szívben is, és ez teszi regényét különösen értékesé. A kétkötetes regény ára, diszes piros vászonkötésben 2 korona 40 fillér. Singer és Wolfner kiadása Budapest VI. Andrassy ut 10.

* **Az utolsó nemesi felkelés.** Már foglalkoztunk az utolsó nemesi felkelés századik évfordulója alkalmából rendezendő országos ünnepélyvel. Abban említés van téve dr. rugonfalvi Kiss István gyórvármegyei főlevéltáros, jeles történetíró művéről, aki az insurrekcióban résztvevő vármegyék megbízásából megírta „Az utolsó nemesi felkelés” történetét a való tényeknek megfelelő adatok alapján. Az illusztrált, közel négyszáz oldalra terjedő hatalmas munka most jelent meg. Rendkívül becsessé teszi Kiss István dr. művét, hogy a gyávaság megszégyenítő bélyegétől felszabadítja az utolsó nemesi felkelést. Az osztrák történetírók ugyanis meghamisítva a való tényeket, az osztrák haderő vereségét a magyar insurgensek gyávaságának tudták be. Ezzel szemben Kiss István dr. az elveszettnek hitt Kisfaludy Sándor naplójával teljesen rehabilitálja az insurgenseket. Az egész utolsó nemesi felkelésnek hű tükrét adó s a közönséget a késő unokákat is közelről érdeklő, gyönyörűen illusztrált mű ára 15 korona. Megrendelések a következő címre küldendők: Kiss István dr. gyórvármegyei főlevéltáros, Győr, Vármegyeháza.

* **A negyvenes évekből.** Írta: Krudy Gyula. A Petőfi-Könyvtár XVI. kötete. Szerkesztik: Endrődi Sándor és Ferenci Zoltán dr. Kiadják: Kunossy, Szilágyi és Társa. Krudy Gyula egyike a mai magyar irodalom legnépszerűbb elbeszélőinek és ezt a népszerűséget főleg annak köszönheti, hogy alig van ma valaki modern íróink között, aki rég letűnt korok levelezését és történeti hangulatát annyira be tudná vinni írásaiba, mint ő. Elképzelhető, hogy a Krudy Gyula finom pennáját mennyire meghihlette az a tárgykör, melyet a Petőfi-Könyvtár szerkesztői: Endrődi Sándor és Ferenci Zoltán jelöltek ki a kiváló íróknak. Petőfi Sándorról a költő kortársairól és általában a nevezetes negyvenes évek alakjairól kellett ezuttal Krudynak finom rajzokat alkotnia és ő ennek a feladatnak úgy felelt meg, ahogy rajta kívül más senki nem lett volna képes. Novellisztikus rajzok ezek, mindössze hat, de ezekben a rajzokban epikus szélesség és tiszta lírai érzés ritka szerencsés harmoniában egyesül. A kiváló elbeszélőnek ez a legújabb s talán egyik legérdekesebb munkája az Endrődi Sándor és Ferenci Zoltán szerkesztésében megjelenő népszerű füzetes válogatnak, a Petőfi-

Könyvtárnak XVI. kötete. Ára 1 kor. 20 fill., s dacára olcsó árának, a könyvből befolyó jövedelem egy hányadát a Petőfi-ház kapja.

* **A vénülés elhárítása és az élet meghosszabbítása,** írta dr. Loránd A. karlsbádi fűrdőorvos. A ki végigolvassa ezt a könyvet — és a ki belekezd, az végigolvassa — nyomban látni fogja, hogy olyan problémával foglalkozik ez a könyv, mely nemre és társadalmi osztályra való tekintet nélkül mindenkit érdekel. De nemcsak foglalkozik a problémával, hanem — a mennyire egyáltalán lehetséges — meg is oldja. Loránd doktor a maga és az orvosi tudomány legkiválóbbjainak kutatásaira támaszkodva, megtanít a helyes és egészséges élet művészetére. Megtanít arra, hogy mint lehet legdrágább kincsünket, ifjuságunkat minél tovább megőrizni. Hogy mint lehet a betegségek egyik legkellemetlenebbike: a vénülés ellen sikeresen küzdeni. Ellene éppen úgy lehet védekezni, mint más baj ellen és ha már bekövetkezett, akkor is lehet gyógyítani. És a mi ennek a gyönyörűen megírt, előadásának közvetlenségével mindenkit lebilincselő munkának legnagyobb érdeme: Loránd doktor nem marad meg az elméletnél, hanem megismerttet bennünket a védekezés és gyógyítás módjával. Ezt a könyvet el kellene olvasnia mindenkinek a ki törődik a maga és családja testi és lelki jóvoltával, mindenkinek, ki irtózik a korai aggságtól, erői lahkadásától, ki elrehaladott korban is fiatal akar maradni. A szép kiállítású munka az Athenaeum kiadásában jelent meg és ára fűzve 4 korona, kötve 6 korona.

* **Petőfi a magyar költők lantján.** Versek Petőfiről; összegyűjtöttek: Endrődi Sándor és Baros Gyula. A Petőfi-Könyvtár XX. kötete. Szerkesztik: Endrődi Sándor és Ferenci Zoltán dr. Kiadják: Kunossy, Szilágyi és Társa; ára 1 kor. 20 fillér. A Petőfi-kultusz szolgálatában Endrődi Sándor és Baros Gyula kötetbe gyűjtötték ama versek egy részét, melyeket a magyar költők Petőfihez írtak, vagy emlékének szenteltek. A kötet egybeállításánál láthatólag két szempont volt a szerkesztők előtt irányadó. Egyfelől a történelmi, hogy minél hatóságosabban szemléltessék a Petőfi-kultusz állandóságát, másfelől a széptani, hogy mégis a legjavát adják annak, amit a költészet verses formában ebben az irányban termelt és így következtetésekre nyujthassanak alkalmat úgy a Petőfi-kultusz kiterjedtségére, mint egyéb irodalomtörténeti és széptani szempontból. Dacára olcsó árának, a könyvből befolyó jövedelem egy hányadát a Petőfi-ház kapja.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ „A Wekerle-kormány panamai.” Fővárosi tudósítónk jelenti: A budapesti vizsgálóbíró mafolytatta a Wekerle-Habár sajtópörben a tanúkihallgatásokat. Először Benyovszky Sándor prófot hallgatta ki a vizsgálóbíró. Benyovszky Sándor gróf a kihallgatás alatt rosszul lett, úgy, hogy azt félórára fel kellett függeszteni. Ezután még Serényi Béla gróf és Darányi Ignác tettek tanuvallomást.

§ Negyvenegy évi feyház. Szenzációs ítélettel fejezte be tegnap a nagyváradi kir. törvényszék esküdtbírósa az apagyilkos pusztajlaki leányok monstre bűnpörét. Ismeretes, hogy Olajos Károlyné és három gyönyörű leánya múlt év november 27 én véres boszút álltak a férjen és édesapán, Olajos Károlyon, amiért az agg ember brutálisan és tetteles durvasággal bánt velük. Ejjel, mikor az öreg nyugodtan aludt, a három leány élesre fent háltaikkal ágához lopózott, először megfojtották, majd összeapritották holttestét és elásták az udvaron levő mészpödörbe. Nyolc nap múlva fedezte fel a csendőrség a gyilkosságot. A napok óta huzódó esküdtszéki főtárgyaláson Csuiyok Béla dr. elnököt. Az anya és a leányok töredelmesen beismertek mindent. A vád- és védbeszéd elhargzása után az esküdtek kihirdették verdiktüket, amely megállapította valamennyi vádlott-

Üzletáthelyezés!

Könyvtézetem-et május hó 1-én (Pannonia-szálló udvaránál)

Salacz-utca 3. szám alá
helyeztem át,
azt legnagyobbítottam és a telefon hálózathoz
bekapcsoltattam.

Városi és vidéki telefonszám 762.

Kiváló tisztelettel

Schäffer József

könyvkötő.

2029

„ETERNA“

A világ legelegánsabb, legszebb, leglaposabb és legpontosabb órája

1168

„Schild Frères Co“ Granges Schweiz.

Aradon
Csakis

Weinberger Ferenc és Assael H. és Fia uraknál kapható.

bűnösségét. A bíróság ez alapon Olajos Károly-nét, az édesanyát, gyilkosság büntette miatt 15 évi, a 21 éves Marit 15 évi, a 17 éves Zsuzsit 8 évi, a 15 éves Julit 3 évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentettek be.

1951

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Messina. Az aradi turista egyesület olaszországi utazásának érdekes pontja a föld és tengerrengés által 1908. dec. 28-án elpusztult Messina, melynek alapját Kr. e. 730-ban tengeri rablók vetették meg. A gyönyörű vidékkel bíró város, mely lassan épül, ma is szomorú képét nyújtja az elemek borzalmas pusztításának, mely azelőtt is sokat szenvedett és vérellátott föld volt századokon át. Leghírhedtebb urai Siracusa királyának, Agathoklesnek elbocsájtott katonái voltak, kik Mamertinoknak, Mars fiainak nevezték magukat és okozói voltak az első pim háborúnak, miglen leverettek és a római híres Mamertinok börtömeben fejezték be magányos életüket. Hannibal, a karthagoi Himilko, Dianye, a vérszomjas Hippon, Pyrrhus, Appins, Claudius, a normannok, szaracénok véres harcainak, ugyisint a vezető hatalomért törekvő nemesek és polgárok állandó ellenségeskedésének színhelye volt Messina. A lépten-nyomon látható romok a régmúlt idők zavaraira emlékeztetnek. A romjaiból épülő város megtekintése után a turista kirándulók a Castellacióra sétálnak, honnan az egész város áttekinthető. Gyönyörű kilátás kinnálkózik a tengerszorosra, az ugynevezett szicíliai Svájcra, az Etnára és a szomszéd Calabria festői partvidékére. Messina gyönyörű építkezése és a rombolás utáni állapot igen érdekes képekben látható Bioch H. cég kirkatában, a hol kirándulási prospektus ingyen szerezhető.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre vasárnap, május 22-én délelőtt fél tizenegy órakor, a kör helyiségében tartja rendes évi közgyűlését. A közgyűlésnek a már kitűzött tárgyakon kívül még egy igen fontos pontja lesz: a választmány előterjesztése a kör céljaira leendő házépítés ügyében. A közgyűlés e fontos tárgyára való tekintettel kéretnek a tagok, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg. Az elnökség.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Grósz. Mély érzésről tesz tanuságot, közvetlen a hangja, azonban a nyomdafestéket még nem bírja el.

Elza. Nem közölhető.

K. Ebben az ügyben legjobb, ha a hatóság-hoz fordul. Mi nem adhatunk tanácsot.

C. Majd felhívjuk rá az illetékesek figyelmét.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 21.

Amerika ¼-el olcsóbb. Készáru: Kinálát, vételkedv korlátolt. Hét ezer mm. 10 fillérrrel olcsóbb.

As áruk 50 kilónként számítva:

	Déli árúlat	2 órai árúlat
Tengeri 1910. májusra	5.43-5.44	5.41-5.42
Buza 1910. októberre	9.71-9.72	9.59-9.60
Buza 1910. májusra	11.40-11.41	11.20-11.21
Rosa 1910. októberre	7.50-7.51	7.34-7.35
Zab 1910. októberre	6.49-6.41	6.42-6.43

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

Május 21.

Magyar aranyjárdék 4%	114.—
Magyar koronajárdék 4%	92.15
Magyar koronajárdék 4½%	82.75
Magy. földteherm. kötvény 4%	93.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorosság kölcsön	227.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	158.—
Osztrák járdék papírban	94.25
Osztrák járdék ezüstben	98.10
Osztrák járdék aranyban	116.80
Osztrák koronajárdék 4%	94.20
1860. évi osztrák államsorosság	172.—
Osztrák-magyar bank-részvény	17.70
Magyar hitelbank-részvény	832.50
Osztrák hitelintézeti részvény	683.50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	755.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi marka	117.52½
London vista	2.097½
Páris vista	95.32½
20 márkás arany	23.50

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményesarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. május 21.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	10.40-10.50
76	10.50-10.60
77	10.60-10.70
78	10.70-10.80

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos új	10.15-10.20
Rosa új	7.00-7.10
Árpa új	5.40-5.50
Zab új	6.20-6.25
Tengeri régi	5.40-5.50

Felölős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

SZULTÁN ÖRÖK

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Iszaptelep: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 22.
Közzététel: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városháza szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Május 1910. május 22-én, vasárnap:

1. Jég és hó között. Természet után. — 2. Az aranysziget foglya. Dráma. — 3. A sajtó hatalma. Dráma. — 4. Arab lovasság. Természet után. — 5. Felrobbant bomba. Komikus. — 6. Pali korcsolyázik. Komikus. — 7. Fátolytánc. Színes látványosság. — 8. Gyermekdetektív. Komikus.

Előadások délután 2 órától kezdve.

Utolsó előadás este 10 órakor.

E hó 24-étől bemutatóra kerül

Edvard angol király temetéséről,

a folyó hó 20-án, Londonban készült mozgófénykép felvétel.

Előkészületben

Napoleon.

Ira: Pekár Gyula.

NYILTYÉR.

Aspirin

valódi csakis eredeti tablettákban.

ábra szerint, 20 darab K. 1.20-ért vásárolható.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Elberfeld. Leverkusen b. Mülheim a/Rh.

Gyorsan pusztul a bőr s ezt Ön bánja, Ha Fernolendt NIGRIN-jét nem használja.

Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám. Kizárólagos posztó gyári raktár. 1168

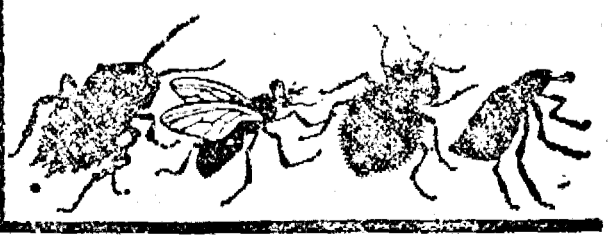

Sokszorosan utánzott, de **soha el nem ért eredményekhez vezet a Zacherlin** Valóságos csodálatraméltó bármely rovar ellen.

Soha nincs zacskóban, hanem kizárólag üvegben és kapható:

- Arad:**
 Altmann Ede, Baumann B., Belgrader K. és Társa, Braun Antal, Daimel Lajos, Donáth Simon, Dürr Gusztáv, Dürr Kocsárd, Dusek Ferenc, Ehrenfeld Ignátz, Eles Ámin, Erbeszkern Béla, Färber Lajos és Testvére, Gróf László, Guttmann Samu, Hegedüs Gyula, Hoffmann J., Hoffmann Ottó, Karácsonyi Antal, Lázár Gyula, Licker Vicor, Meer Mór és Fia, Nagy Farkas, Pollák József, Prolich István, Rothstein Mór, Schlesinger Béla, Schwarz János, Schwarz H. és Társa, Stinitzer N., Vojtek és Weisz, Weigl A. és Társa, Weisz David.
- Uj-Arad:**
 Orth A. J. utóda, Theiss Miklós, Zinner Mátyas.
- Battonya:**
 Fischer Hermann, Geller Ferenc.
- Borosjenő:**
 Blau David, Radó Adolf, Strauss Ignátz.

- Buttyán:**
 Klein Márton.
- Csermő:**
 Holländer Sámuel Fia.
- Gurahoncz:**
 Welszberger Samu ut.
- Kislenő:**
 Messer Lipót.
- Mária-Radna:**
 Félix Károly, Jeszti Árpád, Weissberger Pál.
- Pankota:**
 Barna Lajos, Messer Lipót és Fia, Pavlovics Konstantin.
- Pécska:**
 Turazky Nándor.
- Radna-Lippa:**
 Eiselt János, Huszárak Ágoston, Schwarz Ferenc, Wingeron József, Wingeron Miklós.
- Soborján:**
 Hirschmann Márk, Roth Bernát, Roth Mór.
- Uj-Szt.-Anna:**
 Henny Károly.
- Világos:**
 Kreitler Vilmos, Weber J.
- Zádorlak:**
 Hemmen Ferenc. 1825

Molyhalál!

Legjobb hatású szer

MOLYOK

és azok petéinek biztos kiirtására.
 Egy üveg ára $\frac{2}{10}$ literes 1 kor 20 fillér.
 $\frac{1}{2}$ literes 2 korona 20 fillér, 1 liter 4 kor.

'RADICAL'

molypusztító poralakban, elismert kitünő hatású erős növénykeverék —20, —50 és 1 koronás dobozokban, továbbá terpentinszesz, kámfor, naftalin, zuzott bors, lavendula, virág patchouli levél, bagaria-papír, stb.

Poloska irtásra

'Radical' poloskairtó folyadék (igen erős hatású és nem maró), egy üveg ára 60 fillér.

Erősített dalmát rovarpor —.80, —.50 és 80 filléres dobozokban és kimérve.

Padlófényesítésre

és Beeresztésre

Kemény padlóra (parquettákra) Dr. Friedländer-féle francia takarékos padlópaszta 1 kis doboz 90 fill., 1 nagy doboz 1 korona 70 fillér.

Puha és keményfa padlóra egyaránt Dr. Friedländer-féle főzött viasz 1 doboz $2\frac{1}{2}$ liter meleg vízben oldandó fel. 1 kor. 20 fill., kimérve 1 kiló 2 korona. Továbbá Paraffin, Ceresin fehér és sárga viasz, hamuszir stb.

Ruha-, cipő- és fémtisztító-szerek, padló-kefék és mázólc-esetek, szivacsok, szivacs-hálók, mosdó-keztyük és mosdó-ruhák **legjobb és legolcsóbb** bevásárlási forrása 311

Hánu Nestor
Vöröskereszt Drogeria
 Arad, Weitzer János-utca 2.
 Városi és megyei telefon 455. szám.

Feltűnést keltő találmány! A fogápolásra használt szerek csak részben felelnek meg hivatásuknak. Az illatos szájvíz: a fogkőlerakódást meg nem akadályozza, a fogpor-hosszas használata pedig a fog zománcát koptatja el. Ezen hiányokon segít egy kitünő új találmány, a Sztraka-féle Menthol fogszappan, mely erős bacillus-ölő hatásánál fogva a szájüreget hatalmasan deszinficiálja, a fogakat fehériti s a romlástól megóvjá. Beszerezhető gyógytárakban, drogériákban egy koronáért. Aradon kapható: Gutori Földes Kelemen gyógy-szerésznél, Vojtek és Weisz drogériában. 12

Évszázadok óta ismert

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
 KEMÉNYÍTŐ ÉRŐSÍTŐ
SÁVANYUVÍZ

segítő gyógyító tényező
 Karlsbad, Marienbad,
 Franzensbad stb.
 Káraknál: minden
 tisztelettel beavat

0845

GUBER FORRÁS
 A LEGKÖNYNYEBBEN
 EMESZTHETŐ

ARZÉNES VIZ
 VÉRSZEGÉNYSEG SÁPKÖR
 IDEGGYENGESÉG
 ÁLMATLANSÁG
 ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI
 ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK
 ÉS ÁSVÁNYVÍZKERESKEDESEKBEN

0849

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. 1. em.
 Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
 Vidéki megkeresésekre — azoknak, akik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.
1910. május hó 21.

Keresünk:
 Aradra: elsőrendű női divatkereskedés részére segédet és műszaki iroda részére irodistanót.
 Vidékre: egy bécsi szén- és koksznagykereskedés részére ügyes utazót, továbbá 1 üveg, 3 fűszer, rőfös és rövid, 2 rőfös és rövid, 1 vas és fűszer és 4 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerttel bíró segédet.

Ajánlunk:
 2 irodistanót, 4 fűszer, 5 vegyes, 1 rőfös, 1 vas és fűszer és 3 fűszer és rövidáru szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.
**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
 HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**
Klein Sándor, Igazgató.
Keppich Zsigmond, Titkár.

**A következő
ujdonságok
érkeztek**
KERPEL IZSU
**90,000 kötetes
kölcsonkönyvtárba:**

Lafkadio H.: Kokoró, Egy önkéntes naplója, Palásthy: Baccarat és felsége, Szomoró: A nagyszasszony, Szomaházy: Mesék a huszadik századból, Vera: Egy leány naplója, Szikra: Judith, Bataille H.: A botrány, Conan Doyle: Az elhagyott vitorlás, A megrontó szemek, Duval: A szép asszony ágya. A kényes ügy, Ahogy az asszonyok szeretnek, Ahogy a férfiak szeretnek, Ahogy a lányok szeretnek, Szerelmem vására, Bíró: A családi tűzhely, Lengyel G.: Véletlenek, Pekár: Rembrandt fejek, Szomaházy: A fehér asztal, Selyemruha, Bíró L.: Marie, Croker: Váratlanul, Renaud: Szentmihály-hegyi ördögös, Harkányi: A holnap asszonyai, A holnap férfiai, Dr. Loránd: A vénülés, Szini: Egy sápadt asszony, Hatvány: Én és a könyvek, Tábori C.: Pesti élet, Schaw Bernard: Warrenne mestersége, Lester F. W.: A haladás lelki tényezői.

Nömetben: Hauptmann H.: Steinigthn, Ginckey K. F.: Geschichte einer stillen Fran, Rosenkrantz P.: Gräfin Polly, Humphry W.: Daphne, Sienkievicz: Strudel, Wothe Anny: Am roten Kliff, Rose Felicitas: Die Eiks von Eichen, Geijerstam: Die alte Herrenhofallee, Sudermann: Strandkinder, Ballesterem: Palazzó Iván, Wiggins Douglas: Was sih in dem Gasthaus begab, Frensen: Klaus Heinrich Baas, Mann Thomas: Königliche Hoheit, Zobeltitz F.: Eva wo bist du? Bronson H.: Meeresgold, Ewers H.: Der Zauberlehrling oder die Teufelsjäger, Bartsch: Elisabeth Kött, Lagerlöf: Gösta Berling, Croker: Die jüngste Miss Mowbray, Cerril.: Eroe Aphrodite, Jakobsen Die Lore am Tore, Höcker: Ich grolle nicht, Twain Mark: Des Treulosen Ende.

Kölcsondíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták! Vidéki bérletek

A zenemű-kölcsonkönyvtárba

is meglepő szép ujdonságok érkeztek!

Zenemű-kölcsonkönyvtári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenként 14 fill.

Tilzer: Liliom, Kálmán Imre: Obsitos, Zerkovitz: Teaház gyöngye, Most amikor minden virág nyílik, Sas Náci: Özigánysors, Dr. Gellén: Parlament induló, Zerkovitz: Girem-górom óriási baj, Szépen Sietek?! Weiner: Hajó az éjszaka mulatni kell, Zerkovitz: Ujj! A ligetben nagyszerű, Lehár: Zigeunerliebe, Zerkovitz: Előadás végén, Erbé Viktor: Katonazene, Ferenczy Gy.: Miért? Kun M.: Hajnali dal, Weiner: Néger smokk, Szabad-e bemenni? Darewsky: Ön az a nő? Szepessy: Züllő nóták, Albini: Bárány Trenk, Sajó: ures a fészek, Raimann: Tipp mamsel, Nádor: Boldogtalan voltam, Zerkovitz: De jó volna, Califano: Carmela mia, Sas Náci: Asszony nóták.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSU,
könyv-, zenemű és papír kereskedése Aradon.
Telefon 385. sz.

6783

Rohitsi

Tempel

forrás. Szénsavdús, diétetikus, üdítő asztali ital. - Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria

Legtöbbet gyógyforrás. - Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdaganatnál, májbajoknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknél, a légutak hurutos bántalmainál.

Donati

a maga nevében a leggyakrabban tartalmú gyógyforrás legérettebb hatással. Főképpen indikálva: idült bélhurutnál, obstitipciónál, epekövél, elhízási hajlammal, csúszási és cukorbetegségnél.

Legdúsabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.

2069

ELSŐRANGU FÜRDŐHELY

LIPIK

Vasut-, posta-, távirat- és telefon-állomás

BIZTOSAN GYÓGYITJA

a tápcsatorna összes bántalmait, hurutokat, diabest, kőszvényt, csúzt, csonttöréseket, gyermek- és alkati kórokat.

Egyetlen alkalkikus, konyhasós, jódfartalmu hévíz **64c.**

IVÓKURA. SZÉNNAVAS HÉVIZFÜRDŐK. FÜRDŐK. VIZGYÓGYINTÉZET, INHALATORIUM.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik. Prospektust küld a Fürdőigazgatóság.

0657

Thierry A. BALZSAMA. Törvényesen védve.

Csak az apára védjeggyel az igazi. A légyzervek minden megbetegése, köhögés, vérköpés, rekedtség, hörghurut, tüdőgyulladás, a más gyomor-bajok, minden bejő gyulladással, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen lényesen hat. Különleg. szájbajbetegségek, fogfájás, egett arcbaj, kiütés, nyílalás, és különösen influenza ellen stb. használ. 12 kicsiny vagy 6 duplatéveg, vagy egy nagy család uti üveg 30 korona.

Allein echter Balsam aus der Schutzapothek-Apothek A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch. Központi raktár: Török József gyógyszer-tárban, Budapest.

CENTIFOLIA-KENŐCSE

meglehető csahatatlanság és utóérhetetlen gyógyítóhatású még a régi, sőt rákos sebekenél, sepleneknél, daganatoknál, gyulladásoknál, kiütéseknél: ettávolli minden idegen anyagot, gennyedést, sokszor fölöslegessé teszi a fájdalmas operációt. 2 tégely 3 80 korona.

Cim: Schutzapothek-Apothek des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch. Központi raktár: Török József gyógyszer-tárban, Budapest.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 m hosszú elegendő teljes férfiruházat (kabát, nadrág és mellény) ára csak	1 szelvény 7 korona 1 szelvény 10 korona 1 szelvény 12 korona 1 szelvény 15 korona 1 szelvény 17 korona 1 szelvény 18 korona 1 szelvény 20 korona
---	---

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-ért épügy felöltő-szöveteket, turista-lodent, selyemkamgarant gyári áron küld a mindenütt ismert megbízható és szolid posztógyári raktár

az 1910 évi tavaszi és nyári idényre. **Siegel-Imhof, Brünn 4.**

Minták ingyen és bérmentve. 6811

Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövet-szükségletét directe a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél rendeli. Óriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szövetekből, SZABOTT, LEGOLCSÓBB ÁRAK! Bármily kis megrendelés teljesítése szigorúan mintához és figyelmes.

Bogdarigós gyógyfürdő

Tem-smegyéhen, Temesvár-Radna-Licpai vonalon, Charlottenburg állomástól 7 kilométernyire. Telefon-állomás a fürdőtelep n. Kocsit az állomáshoz tanácsos mindig előre rendelni. A fürdő fekvésénél fogva kitűnő klimatikus gyógy és üdülőhely, vize pedig nagy hatású csusz, kőszvény, reuma, ideg-betegség stb. ellen. Állandó fürdőorvos és gyógytár. Bővebb felvilágosítást ad Bogdarigóson: Telefon szám 27 és Temesvárott: 2057

Nägele Antal

gyógyszerész. Gyárvaros. Telefonszám: 322. Megnyitás: Május hó 1-én. A szezon szeptember végéig tart.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónek bizonyult háziasszony, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult kőszvények, csúzt és meghűléseknek. Figyelemre méltó. Külön hamisítványok miatt bevitelkor óvatossággal legyünk és csak olyan eredeti üveget használjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegben K.-20, K.1.40 és K.3.- és ügyszálván minden gyógyszer-tárban kapható. - Főraktár: Török József gyógyszer-tárban, Budapest. Dr. Richter gyógyszer-tára az „Árany orvoslóház”, Prágában, Elnebolthoz 5 sz.

327

TITOK

marad minden háziasszony előtt, hogy miként kölcsonozhat a szobapadlónak

Állandó, szép és előkelő szint, amíg a valódi Eisen-tüdter-féle

Eglasine padló-fénymázt

Bejegyzett védjegy nem használja. 6731

Az „Eglasine” három óra alatt megszárad

Kemény mint a borostyánkő, gyönyörű tükröző szint ad.

Az „Eglasine”, teljesen szagtalan.

Az „Eglasine” fénye tartós, mosható.

és ezért előszeretettel használják konyhabutorok fényezésére is.

Kérjen mindenütt csak valódi Eisen-tüdter-féle

„Eglasine” padlófénymázt és ügyeljen a „Pancélos levag” védjegyre, amely minden dobozon látható

Magyar kir. államvasutak.

Nyári menetrend.

Érvényes 1910. május 1-től.

Arad-Budapest.						
Állomások	Szv. I. II.		Gyv. I. II.		Tvsz. I. II.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad	5-09	8-18	11-25	4-16	4-51	9-18
Sotronya	5-24		11-41		5-08	9-33
Kurtics	5-39	9-36	11-55	4-35	5-25	10-08
Löksháza	5-53		12-10		5-44	10-22
Bánhidai major	6-02		12-16		5-51	10-30
Országút	6-10				5-56	
Kétegyháza	6-10	9-00	12-28	4-58	6-05	10-40
Ujkegyes	6-11	9-01	12-34	4-59	6-05	10-41
Békés-Csaba	6-24		12-47		6-41	11-10
Békés-Földvár	6-35	9-19	12-59	5-17	6-54	11-23
Mezőberény	6-43	9-22	1-29	5-20	7-07	11-36
Gyoma	6-56		1-42	5-31	8-02	11-50
Mezőtar	6-57		1-44	5-32	8-04	11-52
Szolnok	7-07	9-41	1-54	5-39	8-20	12-11
Szajol	7-31	10-01	2-18	5-59	8-47	12-41
Pusztá-Tenyő	7-36	10-06	2-25	6-08	8-52	12-47
Pusztá-Pó	8-02	10-29	2-53	6-36	9-25	1-17
Szajol	8-03	10-30	3-01	6-37	9-26	1-18
Szolnok	8-27	10-44	3-22		9-53	1-47
Ujszász	8-39		3-33		10-11	2-05
Tápiógyörgye	8-52	11-00	3-47	6-55	10-27	2-21
Tápiószele	9-10	11-12	4-03	7-12	10-43	2-37
Nagykátá	9-20	11-19	4-15	1-01	1-01	3-03
Tápiószecső	9-44	11-35	4-38	1-24	1-24	3-26
Tápiószőlő-Tápiószap	9-49	11-37	4-43	1-29	1-29	3-31
Mende	10-08		5-02	2-2	2-2	3-50
Gyömri	10-27		5-17	2-15	3-4	4-09
Maglód	10-51	12-09	5-43	2-43	4-15	4-34
Rákóc	11-08		5-59	3-2	4-32	4-51
Kőbánya fel. p. u.	11-22	12-29	6-11	3-26	4-48	5-07
Budapest k. p. u.	11-37		6-24	3-33	4-55	5-14

Budapest-Arad.						
Állomások	Szv. I. II.		Gyv. I. II.		Tvsz. I. II.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Budapest k.p.u.	11-25		8-00		8-00	12-20
Kőbánya felső p. u.	11-33		8-10		8-10	12-30
Rákóc	11-47		8-17		8-17	12-37
Maglód	12-02		8-44		8-44	1-14
Gyömri	12-17		8-52		8-52	1-22
Mende	12-31		9-00		9-00	1-14
Tápiószőlő-Tápiószap	12-46		9-11		9-11	1-22
Tápiószecső	1-01		9-21		9-21	1-31
Nagykátá	1-16		9-41	8-03	9-41	2-19
Tápiószele	1-31		9-58	8-16	9-58	2-43
Tápiógyörgye	2-01		10-09		10-09	2-53
Ujszász	2-16		10-24	8-33	10-24	3-10
Szolnok	2-31		10-27	8-34	10-27	3-12
Szajol	2-46		10-50	8-51	10-50	3-40
Pusztá-Tenyő	3-01		11-09	8-58	11-09	4-07
Pusztá-Pó	3-16		11-25	9-11	11-25	4-20
Mezőtar	3-31		11-37		11-37	4-40
Gyoma	3-46		11-48	4-27	11-48	4-55
Mezőberény	4-01	10-02	12-05	4-41	12-05	5-24
Békés-Földvár	4-16	10-03	12-10	4-42	12-10	5-24
Békés-Csaba	4-31		12-33	5-01	12-33	5-53
Kigyós	4-46		12-40	5-02	12-40	6-00
Kétegyháza	5-01	10-52	1-04	5-22	1-04	6-28
Országút	5-16		1-13	5-30	1-13	6-36
Bánhidai major	5-31		1-15	5-32	1-15	6-43
Löksháza	5-46		1-28	5-43	1-28	7-02
Sotronya	6-01	11-10	2-05	5-53	2-05	7-22
Arad	6-16	11-12	2-17	6-11	2-17	7-42
Kurtics	6-31		2-29	6-12	2-29	7-57
Sotronya	6-46		2-34	6-12	2-34	8-12
Sotronya	7-01	11-29	2-41	6-11	2-41	8-19
Sotronya	7-16	11-30	2-46	6-12	2-46	8-24
Sotronya	7-31		2-51		2-51	8-39
Sotronya	7-46	11-54	3-05	6-38	3-05	8-54
Sotronya	8-01		3-15		3-15	9-09
Sotronya	8-16	12-12	3-29	6-54	3-29	9-23
Sotronya	8-31		3-39		3-39	9-33

Arad-Tóvis.						
Állomások	Gyv.		Szv.		Tvsz.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad ind.	12-21	2-14	4-04	7-04	6-32	10-00
Glogovác		2-26	4-15		6-43	10-11
Csicser		2-37	4-24		6-52	10-22
Györök Ménéz		2-49	4-37		7-05	10-37
O-Paulis		2-55				
Paulis		3-02	4-49		7-17	11-18
Baraczká		3-07	4-53		7-22	
M. Radna (é)	12-55	5-15	5-01	7-41	7-29	11-36
M. Radna (i)	12-55	5-25	5-09	7-51	7-44	11-46
Milova-O.		3-38	5-24			
Konop		3-49	5-40		7-56	12-38
Berzova		4-06	6-03	8-13	8-12	1-55
Soborsin	1-50	4-48	6-55	8-41	8-55	2-15
Zám		4-09	7-25	9-11	9-20	2-55
Mar. Hlye		4-35	8-10	9-35	9-59	4-52
Déva		4-58	8-43	10-13	10-39	5-12
Piski (é)		5-09	9-12	10-15	10-52	5-41
Piski (i)		5-16	9-17	10-23	11-07	6-03
Szászváros		5-35	9-48	10-31	11-34	6-30
Alvincz (é)		4-07	10-43	11-11	12-17	7-23
Alvincz (i)		4-16	10-53	11-23	12-24	7-25
Gy. Fehér (é)		4-27	10-57	11-33	12-37	7-41
Gy. Fehér (i)		4-35	11-02	11-37	12-44	7-46
Tóvis (é)		7-01	11-31	11-57	1-10	8-21

Tóvis-Arad.						
Állomások	Szv.		Gyv.		Tvsz.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Tóvis ind.	8-15	3-55	10-57	2-00	8-21	
Gy. Fehér (é)	8-25	4-05	11-19	2-25	8-31	
Gy. Fehér (i)	8-35	4-15	11-29	2-30	8-41	
Alvincz (é)	8-45	4-25	11-39	2-44	8-51	
Alvincz (i)	8-55	4-35	11-49	2-49	9-01	
Szászváros	9-05	4-45	12-16	3-34	10-11	
Piski (é)	9-15	4-55	12-35	3-57	11-17	
Piski (i)	9-25	5-05	12-56	4-12	12-33	
Déva	9-35	5-15	1-09	4-27	11-47	
M. Hlye (i)	9-45	5-25	1-19	5-10	12-29	
Zám	9-55	5-35	1-29	5-45	1-11	
Soborsin	10-05	5-45	1-39	6-18	1-39	
Berzova	10-15	5-55	1-49	6-57	2-25	
Konop	10-25	6-05	2-09	7-15	2-41	
Milova-O.	10-35	6-15	2-19	7-31	2-55	
M. Radna (é)	10-45	6-25	2-29	7-47	3-09	
M. Radna (i)	10-55	6-35	2-39	7-53	3-19	
Baraczká	11-05	6-45	2-49	8-13	3-29	
Paulis	11-15	6-55	2-59	8-29	3-39	
O-Paulis	11-25	7-05	3-09	8-45	3-49	
Györök Ménéz	11-35	7-15	3-19	9-01	3-59	
Csicser	11-45	7-25	3-29	9-17	4-09	
Glogovác	11-55	7-35	3-39	9-33	4-19	
Arad	12-05	7-45	3-49	9-49	4-29	

Arad-Temesvár-Józsefváros.				
Állomások	Szv.		Gyv.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad	6-15	12-17	4-48	7-09
Uj-Arad	6-25	12-28	5-04	7-20
Németh-Ságh	6-42	12-44	5-27	7-36
Vinga	6-55	12-56	5-49	7-52
Orczyfalva	7-06	1-07	6-08	8-03
Merczfalva	7-16	1-17	6-21	8-16
Szt. András	7-27	1-28	6-37	8-21
Temesvár-Jv.	7-44	1-45	7-01	8-31

Temesvár-Józsefváros-Arad.				
Állomások	Szv.		Gyv.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Temesvár-Jv.	6-00	8-45	2-24	9-28
Szt. András	6-20	9-09	2-42	9-46
Merczfalva	6-35	9-27	2-56	10-00
Orczyfalva	6-44	9-42	3-06	10-10
Vinga	6-56	10-05	3-17	10-21
Németh-Ságh	7-11	10-23	3-30	10-35
Uj-Arad	7-28	10-47	3-47	10-51
Arad	7-38	11-00	3-56	11-00

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Uj üzlet!

Van szerencsénk a n. é. közönséggel és a nagyrabecsült vevőinkkel tudatni, hogy az eddigi kárpitos üzletünket meg-nagyobbítva, a mai kor minden igényéhez képest a legujabb styl szerint egy

butorraktárt nyitottunk

Forray-utcai gr. Hunyadi-féle házban.

Kész függönyök!

Tudatjuk egyszersmind, hogy minden néven nevezendő asztalos- és kárpitos butort, ugy mint háló-, ebédlő-, salon- és férfi szobát raktáron tartunk és rajz után rendelésre készítünk. Kérve irántunk tanusított bizalmát nagyrabecsült vevőinktől, mely 84 éves, továbbra részünkre fenntartani és rendeléseikkel bennünket szerencsételni szivesek volnának.

Kész szolgálattal

1988

Berán Antal és Fia

butor raktárosok

Városi és megyei telefon 132. szám.

Szelle és pontos kiszolgálás!

ÖSMERIMÁR

AZ

892

ORIAS FEDÁK

CIPŐ-KRÉMET?

Egy óriás doboz négy más kis doboz tartalmának felel meg, egyetlen kísérlet elegendő a meggyőződésre.

Kapható Aradon minden fűszer, nürnbergi és borkereskedésben.

Ara 30 fillér.

Arad és erdélyi képviselő, Szemző Ármin, Arad.
— valamint főraktár —

Fontos tudni, hogy

lakásváltoztatás

alkalmából a

Raport

fém tisztító szer nem nélkülözhető.

RAPORT: tisztít ajtó, ablak, kilincseket és mindennemű fém-tárgyakat, gyertyatartókat, villany- és légszusztereket, ezüst és aranytárgyakat.

Magyar gyártmány.

Kapható

minden jobb üzletben.

Vojtek és Weisz

gyógyáru nagykereskedés

— ARADON. —

601

Van szerencsénk az igen tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy

≡ Széchenyi-utca 6. szám alatt, ≡

az ujonnan épült földmivvelésügyi palotában a legjobb minőségű árukkal dusan felszerelt

fűszer és csemege üzletünket

f. évi május hó 10-én megnyitottuk.

Miután áruinkat kitűnő minősége mellett a figyelmes kiszolgálásra is kiváló sulyt helyezünk, cégünket nagybecsű támogatásába ajánljuk.

2016

Ki ünnö tisztelettel:

Telefon szám 781.

HENDL TESTVÉREK.

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak felvétetik.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy az **Arad, Andrassy-tér 20. szám alatt** levő

temesvári első nap és esernyőgyár

vezetését fűző különlegességekkel egybekötve átvettem.

Ablakredőnyök!

Valódi önműködő amerikai ablakredőnyök **gyári raktára**, valamint damast és pálcika redők dus vásztekban kaphatók legjutányosabb árak mellett. Kivánatra ajánlat és mintával készséggel szolgálók, 1493

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmű, férdivat és játékküzlete Arad, Szabadságtér 21. (Lengyel-ház.)

Értesítés!

Van szerencsénk ugy a helybell, mint a vidéki nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **Aradon, Bockó-utca és Háltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben** egy teljesen ujonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, kézelőket, ferfiingeket és bármilyen fehérneműeket, melyeket hófehérre mosunk. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmosóda osztiályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb megelégedésre szolgálom ki b. rendelőimet. — A n. é. közönség szíves jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Apró István és Társa

tulajdonosok. 494

Értesítés!

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **Schweidel József-utca 9. sz. alatt** egy teljesen modernül berendezett 1448

butorasztalos műhelyt

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat a legszébb és legpontosabb kiszolgálás mellett.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem, tisztelettel

Jónás Aladár,

asztalos-mester.

Egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Legtinomabb impregnált női havi kötők

tucatonként 1 korona, 80 egyszerű övek 90 fillér és Tricot övek 3 korona 20 fillérért kaphatók

Földes Kelemen gyógyszerárában Aradon, Deák Ferenc-utca 11 szám. 381

Főtörekvésem lesz, hogy az igen tisztelt vásárló közönség legmesszebb menő igényeit is szolid és figyelmes kiszolgálással mindenkor legjobban kielégíteni. 2245

Szíves pártfogást kér, kitünő tisztelettel

Varga D. Dani.**Értesítés.**

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Aradon, a Thökoly- és Forray-utcák sarkán lévő Hoffmann-féle

fűszerkereskedést

megvettem s teljesen ujonnan át-alakítva és berendezve tovább vezetem. — Amidőn ezen körülmény szíves tudomásul vételét közlöm, értesitem továbbá a n. é. közönséget, hogy **Guttman Samu** ur üzletében eltöltött 10 évi tapasztalat és ösmeretségem által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy mindenkor a legjobb minőségű árut a legolcsóbb árért s legfigyelmesebb kiszolgálás mellett bocsájthatom igen tisztelt vevőim rendelkezésére, hogy ezáltal is a legnagyobb megelégedést kiérdemeljem.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 2192

Stein Mór,

fűszerkereskedő.

Üzletáthelyezés.

Benkő József műlakatos, mérlegkészítő és javítóműhelyét 1910. május 1-től 2152

Fejsze-u. 39. sz. alól Rákóczy-u. 30. sz. alá helyezte át.

Bejárat a Hasszinger-utca felől.

Tisztelettel

Benkő József

Rheuma

köszvény, ischias, idegbetegnek készséggel, ingyen tudatom levélben, hogyan szabadultam meg ezen klassz szenvedésimutól. 6881

Carl Bader, Illertissen (Bayern.)

Saját termésű kitünő tisztán kezelt magyaradi ó és pecsenyeborok

egy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kapható

Winter Adolf

üggyvédnél 441

ARADON, Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt.

Alapítottatott 1888. évben

Várhoi László

uri- és női cipész.

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

Miszita-palota a leányiskolával szemben. Van szerencsém a t. helybell és vidéki közönség figyelmét felhívni 19 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező tavaszi idényre beszereltem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyveremhez a legjobb kivitelben, előíras szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltenek.

Kiváló tisztelettel

481 **Várhoi László.**

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet Gurahoncon.

Ajánlunk elsőrendű száraz 7 láb hosszú

szőlőkarót

ugyszintén

bükk, cser és gyertyán hasáb és dorongfát

a legjutányosabb árak mellett. — Kivánatra ajánlattal szolgálunk.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet.

1640

Uj cipő és uridivat üzlet!

RÓNA JENŐ

cipő és uridivat üzlete

Arad, Andrassy-tér 17. (Reinhart házban)

megnyilt.

Dus választék legjobb minőségű mindennemű férfi, női és gyermekcipők, uri kelengyék és legizlésebb nyakkendők és sétabotokból szabott olcsó árak mellett. Telefon 765. sz.

Avilághírű Stop cipők kizárlagos raktára.

Kérem kirakatom szíves megtekintését.

2001

Kitünő tisztelettel

Róna Jenő.

Házi mosószappanok

pipereszappanok, illatszerek, stearin és templom-gyertyák

ugyszintén mindenféle mosócikkek legolcsóbban beszerezhetők

Lorenz Károly

szappangyárosnál 2044

Arad, Forray-utca

Ajánlom saját termésű kitűnő

hegyi boraimat,

valamint saját főzésű cognac, szilva- és törköly palinkáimat, ugyszintén kitűnő rác űrmöst, palackokban, bármilyen mennyiségben házhoz szállítva. — Telefon 297.

Quirini Sándor

szőlőbirtokos. 231

Aulich Lajos-utca 7e. sz.

Önnek óvni kell a feleségét.

1877

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tubó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diskreten küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 266. Lindenstr. 51.

Villanyvilágítás,

elektromotor, szellőztető, telefon, villámhárító, villamoscsengő és jelző berendezések. 1792

Gáz- és villanycsillárok,

lámpák és izzótestek a legolcsóbb árak és legjobb kivitelben.

DIAMANT FERENC

Arad, Atzél Péter-utca 2.

(a szemház főbejáratával szemben, Bohus udvar.)

Telefon 595. 20

7605—1910. kh.

Hirdetmény.

A mezei pockok, egerek és cserebogarak irtására vonatkozó utmutatás hivatalomnál és a gáji alkaptányi hivatalnál a hivatalos órák alatt az érdekeltek által bármely időben betekintheső.

Arad, 1910. évi május hó 18.

Sarlot, főkapitány.

2198—1910. pm. sz.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél 6 korona napidíjjal javadalmozott közbiztonsági állatorvosi állás üresedett meg. Felhívom a szabályszerű képzettséggel bíró pályázni óhajtókat, hogy a képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelendő pályázati kérvényeiket hozzámm 1910. évi május hó 31-ig nyújtsák be.

Aradon, 1910. évi május hó 12.

Varjassy, polgármester.

5826—1910. kh. szám.

Hirdetmény.

A sertésvész (sertés pestis) és a sertés orbánc terjedésének meggátlása céljából a magyar királyi földművelésügyi miniszterium által kiadott 2300—III. 3—1910. számú körrendelet az érdekeltek által a kapitányi hivatal állategészségügyi osztályánál és a Gáji alkaptányi hivatalnál a hivatalos órák alatt betekintheső.

Arad, 1910. évi május hó 13.

Sarlot, főkapitány.

10164—1910.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a hatósági jéggyár szerelési munkálatainak késedelmezése folytán a városi jégszállítást nem f. hó 20-án, hanem egy későbbben hirdetményileg közölteendő napon fogjuk megkezdeni.

Arad, 1910. évi május 19.

A városi tanács.

Takarékpénztári részvények

(borcsjenői, gurahonci, pankotai gazdasági, tenkei, világosi)

ELADÓK.

Cím a kiadóhivatalban.

2262

DISZMŰMUNKÁK

MONTIROZÁSOK

ÍRÓMAPPÁK.

TELEFON 151. SZ.

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Aradi és család vasutak palotáján.

AJÁNLJUK A LEGMODERNEBB GÉPPEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZEINKET,

MOL A LEGEGYSZERŰBB BEKÖTÉSTŐL FOGVA A LEGFÉNYESEBB KIFALITÁSÚ DISZKÖTÉSEKET TUDJUK RÉSZEITELNI.

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

Olcsó bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

a „Kék golyóhoz” 291

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Vázon maradékok minden árban!

A tavaszi idényre! Ajánljuk nagyválasztéku szövet, delain, zephir és karton raktárunkat a legolcsóbb árakon.

Fegyházban kötött harisnyák.

Akinek

ismerettség híján

házasárra, nevelésre, felelősekre, könyvelésre, segédre, kasszárra, gazdaszóra, kulcsárra, vincellérra, kertészre,

kulcsárra, gazdaszóra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,

Aki

eladni kíván

ortot, zongorát, bútort, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

Aki

bérbeadni kíván

birokat, házat, vadászterületet,

kocsit, lovat, halászatot, telket,

Aki

mindeneket vétel vagy bérbevételek cséljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csél, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetés

rovatát használja.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kaszinók, vendéglősök és magánosoknak a **legjobb minőségű** 2007

gyertyánfa-bábukat

és I-ső osztályu

lygnom-sanktom tekegolyókat

b. figyelmébe ajánlja

Bauer Gyula

Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota.

Rózsabimbók

naponta kaphatók Demeter-utca 92. sz. alatt. 2261

Kucsér kocsí

(Sandlauser) legjobb karban, alig használva, eladó. Bővebbet Boros Béni-tér 15. sz., a házmesternél. 2212

2 darab

erős Stráfkocsi eladó Olasz Lajos kovácsmesternél, ipartestülettel szemben. 2256

Vasárnap, május 22-től kezdve

Reggel 9 órakor a Szegeden megjelenő Délmagyarország a fővárosi lapok hírszolgálatát megelőzve. Kapható Ingusz I. és Fia hírlap-árusítónál Arad, Andrassy-tér 16. 167

Ügyes varróleányok

jó fizetéssel azonnal felvétetnek Rákóczi-utca 5.

Férjem elhalálása folytán

eladom a hegyi új és ó boraimat. Transport és fél hordók is eladók. Özv. Hay Józsefné, Deák Ferenc-utca 22. szám. 2259

Jó házi koszt

kapható Weitzer János-utca 17. földszint, ajtó 2. özv. Valentin Jánosnénál. 2260

Eladó

egy csinosan berendezett fodrász-üzlet jó forgalmu helyen, üzletfelhagyás miatt. Cim a kiadóban. 2075

Főrkölt szalonna eladó

Vinceller Mihálnál Ó-Szentanna, MM.-ként 1.68, hájszir 1.90, füstölt csülke 1.36 fill. kilogrammonként ab vasut Ujszentanna. 2264

Egy jóforgalmu szatócshizlet

joggal, berendezéssel együtt azonnal eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2268

Modern utcai lakás:

2 szoba, előszoba, konyha és mellékkelhelyiségekkel augusztus 1-től kiadó Lujza-utca 3. sz. 2265

Szöllő birtok

vétel és eladására a hegyalján előjegyzéseket elfogad: Weber Károly bankbizományi iroda Világos, telefon szám 20. 2096

Senkey-utca 17. szám alatt

egy 16 m. és 6 széles rég levont faalkotmány azonnal eladó kedvező árban. Bővebbet ugyanott. 2094

Lakás!

A Szt.-Pál-utca 8. számú házban az első emeleten levő 3 utcai szoba és alkoból álló lakás november hó 1-től, esetleg már július hó 1-től kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál, a házban. 2219

Ancien institutrice

arrivé retour de Paris donne ou recoit lessons et conversations. Bureaux „Sur.” 2226

4 magyar hold szöllő

Gyórokon, a motor megálló közelében új kolnával és az összes új kellekekkel más vállalat miatt azonnal eladó. Cim Titizer András Arad-Gáj, Gőzmalom tulajdonos. 1685

Abiak redőt

minden kivitelben olcsó árban szállít Eisele János, a zöld papagályhoz. 2019

Fehérnemű varrást

elvállal legjutányosabb árban Kleinné, Kossuth-utca 25. szám. 2058

Fleischmann Zsófia

okl. szülésznő és masseur lakása Szabadság-tér 1. 2078

Házi kötőgép

azonnal eladó. Cim a kiadóban. 2224

10 db. Aradi vasipari részvény

Igen jutányosan eladó Dengl Lajos urnál Boros Béni-tér 15. sz. 2212

Rövid zongorát

megvételre keresek. Wigder, Csernovits Péter-utca 10. 2296

Nős, fiatal kereskedő

2000 korona óvadékkal raktárnoki, felügyelői. pénztárnoki, vagy más bizalmi állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2242

Bölsche

szerilem az élők világában. Annak fejlődéstörténete és vándorutja. 3 kötet, füzve 18 kor., kötve 24 kor. Az I. kötet fejezeteiből: A szerilem erősebb mint a halál. Mysterium. Szerilem a föld öskorában. Ösnemzés. A törpék világa stb. Kapható Kerpel Izsó könyvkereskedésében, Aradon, Andrassy-tér 20. Telefon 385. sz. 525

Xa cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Jég

kapható háztartási célokra naponta házhoz szállítva, Aradi jégtelep, Petőfi-utca 7/a. Telephon 199. sz. 1931

Modernül berendezett

parkettás butorozott szoba kishozzával, villanyvilágítással, fürdőszoba, esetleg zongora használatra is, katonatiszt részére igen alkalmas, azonnal kiadó Petőfi-utca 10. I. emelet. Ertekezhetni Horovitz-cégnél, Forrai-utca sarok. Telefon 715. 2064

Egy teljesen új házban

az első emeleten levő 4 szobás modern lakás előszoba, fürdőszobával és mellékkelhelyiségekkel azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2267

Női kalap konfekcio

és férfi szabó részére berendezések eladók. ifj. Weisz Mór Wesselényi- és Varjassy József-utca sarkán. 1811

Eladó ház.

Belvárosban 4500 koronát jövedelmező ház 65.000 koronáért eladó. Cim a kiadóban. 2041

Értesítés!

Tudatjuk a m. t. helybeli és vidéki közönséggel, hogy az eddig Boros Béni-tér 3. sz. alatt létezett

kocsigyártó üzletünket

Boros Béni-tér 22. sz. alá

helyezettük át.

Hol készítünk minden e szakmába vágó munkákat. 2144

Kiváló tisztelettel

Nádassy és Mészáros,
kocsigyártók.

7258—1910. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy egy előfordult veszettségű eset következtében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. é. április hó 23-tól számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való el látását rendelem el.

AZ állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi ministerium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, a melyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a pecér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal mint I-sőfoku állategészségügyi hatóságtól.

Arad, 1910. évi április hó 28.

Sarlát,
főkapitány.